

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 10-11 maja 2017 r. na kierunku

architektura

prowadzonym

na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska
Politechniki Łódzkiej

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	11
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	11
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	11
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	15
Dobre praktyki	16
Zalecenia	16
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.....	16
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	16
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	29
Dobre praktyki	31
Zalecenia	31
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	32
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	32
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	35
Dobre praktyki	35
Zalecenia	36
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	36
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	36
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	39
Dobre praktyki	40
Zalecenia	40
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	41
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	41
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	41
Dobre praktyki	42
Zalecenia	42
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	42
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	42
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	43
Dobre praktyki	43

Zalecenia	44
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	44
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	44
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	47
Dobre praktyki	47
Zalecenia	47
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia.....	48
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	48
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	51
Dobre praktyki	52
Zalecenia	52
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny	53
Załączniki:	54
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....	54
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	54
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. inż. Katarzyna Zabielska-Adamska, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. inż. Marzanna Jagiełło, ekspert PKA
2. prof. dr hab. inż. arch. Jan Marian Rabiej, ekspert PKA
3. mgr Karolina Martyniak, ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
4. Jakub Bakonyi, ekspert PKA ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *architektura* prowadzonym na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Poprzednia akredytacja (Uchwała PKA Nr 988/2010 z dn. 23.09.2010 r.) zakończyła się oceną pozytywną (w Uchwale nie zgłoszono uwag i zaleceń, natomiast zalecenia wskazano w raporcie z wizytacji, co opisano w dalszej części raportu).

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu oceniającego (ZO) został opracowany po zapoznaniu się z następującymi źródłami informacji: przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny, raportem MNiSW z kontroli formalnej kierunku (14.02.2017), zintegrowanym systemem informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on, portalem <http://www.wyberzstudia.nauka.gov.pl/> oraz stroną internetową Uczelni i Wydziału (<https://www.p.lodz.pl/pl>, <http://bais.p.lodz.pl/> – dostęp w dniach 10-11.05.2017). Raport sporządzono biorąc pod uwagę dokumentację przedstawioną w toku wizytacji, hospitacje zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, przegląd infrastruktury dydaktycznej, a także spotkania i rozmowy przeprowadzone z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	architektura	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	I stopień	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszar nauk technicznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk technicznych dyscyplina architektura i urbanistyka	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	8 semestrów/240 ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Trzy programy kształcenia: 1. architektura (architektura), 2. architektura (architektura wnętrz), 3. architektura (architecture engineering) – studia w języku angielskim w ramach Centrum Kształcenia Międzynarodowego PŁ	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	inżynier architekt	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	30	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	516	73
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	architektura – 2515; architektura wnętrz – 2500; architecture engineering – 2895	–

Nazwa kierunku studiów	architektura	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	II stopień	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszar nauk technicznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk technicznych dyscyplina architektura i urbanistyka	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	4 semestry/120 ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	brak	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	magister inżynier architekt	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	14	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	300	17
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	780 godzin	–

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	w pełni

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	zadowalająca
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	zadowalająca
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	I stopień – w pełni
	II stopień – zadowalająca
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	w pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	w pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Politechnika Łódzka po otrzymaniu Raportu z wizytacji przedstawiła odpowiedź z dnia 26 października 2017 r. skierowaną do Sekretarza PKA. Uczelnia ustosunkowała się do uwag zawartych w raporcie, częściowo przyjęła zalecenia oraz przedstawiła dodatkowe informacje dotyczące głównie programu kształcenia. Po zapoznaniu się z wyjaśnieniami zawartymi w piśmie Prorektora Politechniki Łódzkiej Zespół Oceniający (ZO) stwierdził, co następuje:

1. W przedstawionej odpowiedzi na Raport z wizytacji Uczelnia stwierdza, że ZO błędnie przyporządkował prowadzone i oddzielnie rekrutowane programy kształcenia: architektura (architektura), architektura (architektura wnętrz) oraz architektura (architecture engineering) – studia w języku angielskim – według ZO programy kształcenia: architektura (architektura) i architektura (architektura wnętrz) stanowią „ukryte” specjalności. W odpowiedzi Uczelni stwierdzono, że: „na kierunku architektura w ramach jednego programu kształcenia, te same efekty kształcenia realizowane są przez trzy programy studiów i nie są to w żadnym przypadku odrębne specjalności”. Odnosząc się do tej wypowiedzi ZO nadmienia, że obowiązujące rozporządzenie MNiSW z dnia 30 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. 2016 poz. 1596 z późn. zm.) stwierdza, że:
 - a. program kształcenia dla określonego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia obejmuje opis zakładanych efektów kształcenia oraz program studiów (§ 2);
 - b. program studiów umożliwia studentowi wybór modułów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby pkt ECTS koniecznych do uzyskania klasyfikacji odpowiadających programowi kształcenia (§ 4 ust. 2).

Zwyczajowo wybór modułów zajęć może być nazywany specjalnością lub specjalnością dyplomowania.

W żadnym miejscu obowiązującego rozporządzenia MNiSW nie stwierdzono, że program kształcenia na tym samym poziomie i profilu kształcenia (i formie studiów) może mieć jeden opis zakładanych efektów kształcenia i kilka programów studiów. Jeden program

studiów w obrębie jednego programu kształcenia może mieć jedynie moduły zajęć do wyboru.

Dodatkowo, ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2016 poz. 1842 – tekst jednolity) określa: „Senat uczelni ustala, w drodze uchwały, warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji, w tym prowadzonej w drodze elektronicznej, dla poszczególnych kierunków studiów” (art. 169 ust. 2). Stwierdzenie to jednoznacznie determinuje sposób prowadzonej rekrutacji – na kierunek studiów, a nie rozdzielnie na programy studiów, jak ma to miejsce w Politechnice Łódzkiej – na programy: architektura (architektura) oraz architektura (architektura wnętrz).

Jedynie w przypadku kształcenia w języku obcym można przyjąć istnienie rozdzielnego programu studiów przy tym samym opisie zakładanych efektów kształcenia, który nie powinien odbiegać od programu będącego podstawą do uzyskania uprawnienia na kształcenie na kierunku – § 6 rozporządzenia MNiSW (Dz. U. 2016 poz. 1596 z późn. zm.).

2. dot. **Kryterium 1.** Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją i strategią uczelni
 - a. Zespół Oceniający nie będzie odnosił się do uwag w odpowiedzi Uczelni na temat poprawności przyjęcia różnych programów studiów, ponieważ powyżej wykazano sprzeczność tej koncepcji z obowiązującym prawem.
 - b. ZO przyjmuje wyjaśnienia dotyczące znacznego udziału technologii cyfrowych w kształceniu na kierunku architektura, jak też informację, że władze Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska (WBAiIS) podjęły już działania zmierzające do przystosowania programu studiów do obowiązujących przepisów w kwestii powiązania badań naukowych z programem kształcenia studiów I stopnia i wprowadzi je w przepisowym terminie.
 - c. ZO przyjmuje wyjaśnienia o istnieniu w przedłożonej do oceny dokumentacji efektów kształcenia z języka obcego odnoszących się do umiejętności. Jednocześnie zaznacza, że powinny być one odniesione do wiedzy i kompetencji, w związku z tym wymagają uzupełnienia.
 - d. ZO nie przyjmuje wyjaśnień dotyczących opisu efektów kształcenia według taksonomii B. Blooma. Według polskiego prawodawstwa opis efektów kształcenia należy przyjąć zgodnie z zapisami ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. 2016 poz. 64 i 1010) oraz rozporządzenia MNiSW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6 – 8 (Dz. U. 2016 poz. 1594). Według obowiązującego nazewnictwa efekty kształcenia należy przedstawić jako: wiedza – *zna i rozumie*, umiejętności – *potrafi*, kompetencje społeczne – *jest gotów do*.
 - e. ZO nie przyjmuje wyjaśnień dotyczących braku odniesienia efektów przedmiotowych do kierunkowych w kartach przedmiotowych. Według rozporządzenia MNiSW z dnia 30 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. 2016 poz. 1596 z późn. zm.) moduły zajęć – zajęcia lub grupy zajęć – mają mieć przypisane efekty kształcenia oraz treści programowe, formy i metody kształcenia, zapewniające osiągnięcie tych efektów, a także liczby punktów ECTS (§ 4 ust. 1 pkt 3). Według ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2016 poz. 1842 – tekst jednolity): „studia w uczelni są prowadzone zgodnie z efektami kształcenia, do których dostosowane są programy studiów, w tym plany studiów” (art. 160 ust. 2). Wyjaśnienie, że brak odniesienia efektów przedmiotowych do kierunkowych w kartach przedmiotów jest wynikiem przyjętego w Politechnice Łódzkiej systemu informatycznego

i prawidłowy widok karty jest widziany przez kierownika modułu/przedmiotu jest trudne do przyjęcia. System informatyczny ma pomóc w uzyskaniu zgodnych z prawem i poprawnych opisów modułów zajęć, a nie stać temu na przeszkodzie. Wiedza na temat modułów zajęć ma być udostępniana interesariuszom zewnętrznym i wewnętrznym, a nie znana jedynie kierownikowi modułu/przedmiotu. Poprawnie wygenerowane z systemu karty powinny być udostępnione na stronie internetowej i przedstawione ocenie ZO PKA.

3. dot. **Kryterium 2.** Program kształcenia oraz możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia
 - a. ZO przyjmuje do wiadomości, że władze WBAiIŚ podjęły działania o dostosowaniu planu studiów kierunku architektura na studiach niestacjonarnych I i II stopnia do wymaganej liczby godzin określonej rozporządzeniem MNiSW z dnia 29.09.2011 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów weterynarii i architektury (Dz. U. Nr 207 z 2011 r., poz. 1233).
 - b. Zastrzeżenie dotyczące prawidłowości określenia punktów ECTS poszczególnym modułom/przedmiotom wynika z przedstawienia do oceny nieprawidłowo wypełnionych (niepełnych) kart przedmiotów, gdzie podano jedynie całkowitą liczbę punktów ECTS i liczbę godzin zajęć zgodną z planem studiów, bez podania godzin indywidualnej pracy studenta, co Uczelnia wyjaśnia działaniem systemu informatycznego. Wyjaśnienie ZO jest tożsame z przedstawionym powyżej w punkcie 2e.
 - c. ZO potwierdza poprawność przyjęcia zajęć z wychowania fizycznego w planach studiów kierunku architektura i przyjmuje do wiadomości istnienie kart przedmiotów w języku angielskim.
 - d. ZO przyjmuje do wiadomości racje Uczelni na temat czasu trwania studiów i czasu poświęconego studentowi przez nauczyciela akademickiego i wycofuje zalecenie: „Należy rozważyć skrócenie czasu studiów na I stopniu z 8 semestrów do 7 semestrów, a na II stopniu z 4 semestrów do 3”, jak też przyjmuje wyjaśnienia o przeprowadzanych remontach.
 - e. ZO nie może zgodzić się z stwierdzeniem zawartym w odpowiedzi na Raport z wizytacji, że brak oceny zgodności tematyki zajęć z programem przedmiotu i założonymi efektami kształcenia i zgodności metod weryfikacji wynika z trudności stwierdzenia tych faktów w czasie hospitacji. Stosowna weryfikacja powinna być wykonana na podstawie danych z hospitacji, karty przedmiotu i rozmów ze studentami i nauczycielem. Proponowany nowy arkusz hospitacyjny jest zdaniem ZO zbyt lakoniczny, a ankieta studencka dotycząca oceny całego cyklu kształcenia nie zastąpi właściwie przeprowadzonej i podsumowanej hospitacji.
 - f. ZO przyjmuje do wiadomości, że władze Wydziału dostrzegły potrzebę zadbania o jakość dyplomów i egzaminów dyplomowych. ZO pokłada nadzieję, że podjęte działania zaowocują jakością wydawanych dyplomów, na co wpływ ma nie tylko nowo przyjęty regulamin, ale przede wszystkim dokonania studentów i egzekwowanie ich poprawności.
 - g. ZO podtrzymuje zalecenie, że należy przeprowadzić korektę Regulaminu studiów w części dotyczącej egzaminów/zaliczeń komisyjnych celem wykreślenia sankcji w postaci skreślenia z listy studentów. Gdy sankcją za niezdanie egzaminu komisyjnego może być skreślenie z listy studentów – studentów w zasadzie pozbawia się prawa do wystąpienia o taki egzamin (mimo formalnego przyzwolenia). Ze stwierdzeniem tym zgodził się JM Rektor Politechniki Łódzkiej podczas spotkania

podsumowującego wizytację, więc obecnie składane wyjaśnienia w celu zachowania spornego zapisu dziwi ZO.

Pomimo jedynie częściowego wypełnienia zaleceń ZO zmienia ocenę Kryterium 2. na *w pełni* i przedstawi stosowne zalecenia.

4. dot. **Kryterium 3.** Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia
 - a. ZO przyjął do wiadomości uzupełnienie składów komisji projakościowych, tym samym wycofuje zalecenie: „Prawne usankcjonowanie członkostwa przedstawicieli studentów w komisjach wydziałowych. Wpisanie na stałe przedstawicieli studentów, jako pełnoprawnych członków, do składów: Komisji ds. Jakości Kształcenia, Komisji Oceny Jakości Kształcenia oraz Komisji Dydaktycznej kierunku architektura”.
 - b. ZO przyjmuje do wiadomości pozostałe wyjaśnienia dotyczące polepszenia dostępu do informacji na temat jakości kształcenia, oceny dostępu do informacji i podjęcia prac nad zastrzeżeniami wskazanymi w Raporcie.

Biorąc powyższe pod uwagę, a także zmianę oceny Kryterium 2. ZO zmienia ocenę Kryterium 3. na *w pełni*.
5. dot. **Kryterium 4.** Kadra prowadząca proces kształcenia

Biorąc pod uwagę wykonaną przez władze Wydziału korektę wykazu pracowników samodzielnych zaliczanych do minimum kadrowego kierunku architektura (II stopień studiów) ZO zmienia ocenę Kryterium 4. na *w pełni*.
6. dot. **Kryterium 5.** Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia; **Kryterium 6.** Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia, **Kryterium 7.** Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia oraz **Kryterium 8.** Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia – ZO przyjmuje wyjaśnienia i zapewnienia zawarte w odpowiedzi na Raport.

ZO przyjął częściowo wyjaśnienia przytoczone przez Prorektora Politechniki Łódzkiej i zmienił oceny końcowe kryteriów 2, 3 i 4 na „w pełni”, pozostawiając zalecenia, które sugeruje spełnić do końca roku akademickiego 2017/2018.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	w pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	w pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	w pełni

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1

Koncepcja kształcenia stanowi autorskie opracowanie pracowników Instytutu Architektury i Urbanistyki, stanowiącego część Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej. Powstała przy współudziale otoczenia społeczno-gospodarczego (Izba Architektów RP), jako odpowiedź na zapotrzebowanie rynku pracy na specjalistów z zakresu architektury i urbanistyki, a także w celu wzmocnienia odpowiedzialności architekta nie tylko wobec inwestora, ale także wobec środowiska jako integralnej całości. Program studiów opracowany został na podstawie Uchwały Nr 11/P/A/I/2013 z dnia 28.11.2013 r. Rady Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska w zgodzie z Uchwałą Nr 14/2011 Senatu PŁ z 21.12.2011 w sprawie wytycznych Senatu dotyczących programu kształcenia i Statutem PŁ (uchwała Nr 1/2012 Senatu PŁ z dnia 27.01.2012 r.). Program ten obejmuje kształcenie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych oraz angielskojęzycznych (*architecture engineering*), na poziomie I i II stopnia, o profilu ogólnoakademickim, przy czym studia I stopnia realizowane są w trakcie 8 semestrów, co odpowiada 240 pkt ECTS, a studia II stopnia – podczas 4 semestrów, co odpowiada 120 pkt ECTS.

Efekty kształcenia na ocenianym kierunku zostały w całości przyporządkowane do obszaru nauk technicznych, do dziedziny nauk technicznych i do dyscypliny „architektura i urbanistyka”.

Opracowana koncepcja kształcenia nawiązuje do misji i strategii Uczelni (uchwała 4/2015 z 25.02.2017 r.), którą stanowi m. in.: „misja odkrywania i przekazywania prawdy” oraz „kształcenie wysokokwalifikowanych kadr dla potrzeb gospodarki i administracji”. Zgodnie z misją i strategią PŁ opracowana koncepcja kształcenia dla kierunku *architektura* oparta została na następujących celach strategicznych:

- Kompetentna kadra i osiągnięcia światowych standardów w nauce.
- Wysoki poziom kształcenia i nowoczesna oferta dydaktyczna.
- Aktywne współdziałanie z otoczeniem.
- Aktywne środowisko studenckie.
- Nowocześnie i sprawnie zarządzana Uczelnia.

Strategia Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska została uchwalona na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 28.04 2016 r.

Przyjęta koncepcja kształcenia na kierunku *architektura* nawiązuje do krajowych wzorców kształcenia na tym kierunku (opartych na standardach kształcenia). Uwzględnia jednocześnie „Strategię rozwoju województwa łódzkiego 2010”, a zwłaszcza jej postulaty odnoszące się do „efektywnego wykorzystania potencjału akademickiego do podniesienia konkurencyjności łódzkich uczelni na arenie krajowej i międzynarodowej” oraz „dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz poprawy współpracy sektora naukowo-badawczego z gospodarką. Przy opracowywaniu koncepcji kształcenia nie korzystano bezpośrednio z żadnych wzorców międzynarodowych. Posiadanie akredytacji ENAEE European Network for Accreditation of Engineering Education oraz certyfikatów ACE

Bachelor oraz EUR-ACE Master, potwierdza osiągnięcie na kierunku *architektura* uznanego standardu międzynarodowego.

Proponowane obecnie na I stopniu studiów specjalności, zdaniem Zespołu Oceniającego, ograniczają możliwość wyboru dalszego kierunku kształcenia, a także ograniczają rynek pracy absolwenta. Należy zauważyć że realizowana na pierwszym stopniu studiów koncepcja kształcenia o charakterze ukrytych "specjalności" jest sprzeczna z założeniami procesu bolońskiego, według których jedną z podstawowych zasad jest kształcenie ogólne pozwalające na zróżnicowany wybór dalszej ścieżki kształcenia na drugim stopniu studiów, a także lepsze dostosowanie się do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Jest to niewątpliwie mankament przyjętej koncepcji kształcenia (w Komunikacie Berlińskim² sformułowano postulat, aby – niezależnie od zróżnicowania charakteru studiów I stopnia, a także studiów II stopnia: absolwent studiów I stopnia miał możliwość kontynuowania kształcenia na studiach II stopnia, przy czym zwłaszcza w przypadku studiów I stopnia o profilu akademickim powinno to oznaczać możliwość kontynuowania kształcenia w różnych dziedzinach)³.

Trzeba przy tym podkreślić, że kształcenie studentów realizowane na kierunku *architektura* realizowane jest przez kadre z dużym dorobkiem naukowym i doświadczeniem praktycznym, co gwarantuje utrzymanie poziomu kształcenia na rzetelnym poziomie.

Jakość kształcenia na wizytowanym kierunku podlega także systemowi kontroli jakości (Uchwała Nr 3/2011 Senatu Politechniki Łódzkiej z dnia 30 marca 2011 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości w Politechnice Łódzkiej, w której określone są główne elementy i zadania realizowane w ramach Systemu, Zarządzenie Rektora 8/2013 Senatu Politechniki Łódzkiej z dnia 19 kwietnia 2013 r. w sprawie koordynatorów w systemie zarządzania jakością PŁ i komisji w zakresie jakości kształcenia), który pozwala na kontrolowanie oraz motywowanie do podnoszenia jakości kształcenia.

Program kształcenia na kierunku *architektura* jest monitorowany i analizowany w oparciu o uchwalone przez Senat Politechniki Łódzkiej (18 grudnia 2013 r.) efekty kształcenia dla kierunku studiów *architektura* pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, a także w oparciu o Regulamin studiów w Politechnice Łódzkiej (uchwała Senatu Nr 18/2015) oraz inne zarządzenia Rektora i uchwały Senatu i Rady Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska (uchwały Nr 11/P/A/I/2013 z dnia 28.11.2013 r. Rady Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, Uchwała Nr 14/2011 Senatu PŁ z 21.12.2011 r. w sprawie wytycznych Senatu dotyczących programu kształcenia i Statutem PŁ, uchwała Nr 1/2012 Senatu PŁ z dnia 27.01.2012 r.).

W planach rozwoju koncepcji kształcenia na Wydziale w umiarkowanym stopniu uwzględniono postęp w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka. Interesującą propozycją jest koncepcja tworzenia w przyszłości studiów interdyscyplinarnych złożonych z kierunków: architektura, budownictwo i inżynieria środowiska. Brakuje natomiast w planach rozwoju kształcenia uwzględnienia coraz większego udziału w kształceniu technologii cyfrowych (np. kształcenie na odległość).

Wydział uwzględnił w koncepcji kształcenia oraz w jej realizacji i planach rozwoju umiędzynarodowienie procesu kształcenia oraz jego skutki poprzez poszerzenie oferty kształcenia w języku angielskim, zapraszanie wykładowców o międzynarodowej renomie, wspólne międzynarodowe warsztaty studenckie, itp.

W kształtowaniu i dostosowywaniu programu do potrzeb potencjalnych pracodawców biorą udział interesariusze zewnętrzni (m. in. Łódzka Okręgowa Izba Architektów, SARP, Miejska Pracownia Urbanistyczna w Łodzi, Biuro Architekta Miasta Łodzi).

² Realizing the European Higher Education Area – Communiqué of the Conference of Ministers responsible for Higher Education in Berlin on 19 September 2003; www.bologna-bergen2005.no (zakładka *Main Documents*).

³ Andrzej Kraśniewski, Proces Boloński: dokąd zmierza europejskie szkolnictwo wyższe? MEiN, Warszawa 2006.

W ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia działa Rada Naukowo-Gospodarcza, która zrzesza przedsiębiorstwa budowlane i firmy projektowe, czynnie działające nie tylko na rynku województwa łódzkiego, ale również firmy o zasięgu krajowym oraz międzynarodowym. Członkami RNG są Łódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa i Regionalna Izba Budownictwa w Łodzi, zrzeszająca ponad 50 przedsiębiorstw budowlanych w regionie łódzkim, co daje możliwość wymiany doświadczeń naukowych i zawodowych współpracujących ze sobą środowisk. W Raporcie samooceny stwierdza się, że doświadczenia i informacje oraz zdobyta wiedza i doświadczenie w ramach działalności Rady Naukowo-Gospodarczej mają istotny wpływ na kształt programu studiów i realizowanych zajęć. Wymienia się tutaj organizację wspólnych warsztatów studenckich, konferencji, wizyt studialnych i współpracę w ramach modułów kształcenia.

1.2

Na kierunku o profilu akademickim ważnym elementem działalności powinno być prowadzenie badań pozostające w ścisłym związku z aktywnością dydaktyczną. Wydział Budownictwa, Architektury i inżynierii Środowiska posiada kategorię naukową A. Główne obszary badawcze podejmowane przez pracowników Instytutu to: 1. Transformacja struktur współczesnych miast a zrównoważony rozwój; 2. Rewitalizacja zdegradowanej tkanki miejskiej; 3. Ochrona architektonicznego dziedzictwa kulturowego; 4. Narzędzia cyfrowe w architekturze i urbanistyce; 5. Teoria architektury i urbanistyki. Badania te znajdują odzwierciedlenie w programach kształcenia realizowanych na studiach I i II stopnia.

Prowadzone w Instytucie programy badawcze zaowocowały powołaniem międzywydziałowego kierunku studiów: Systemy Sterowania Inteligentnymi Budynkami, a także stworzeniem wspólnie z Uniwersytetem Łódzkim międzyuczelnianego kierunku „Rewitalizacja miast”. Ważnym tematem badawczym jest problematyka zarządzania dziedzictwem kulturowym przy udziale metod cyfrowych. Wpłynęło to na program studiów, aktywność w ramach kół studenckich (organizacja konferencji) tematykę prac dyplomowych i doktorskich.

Studenci i doktoranci uczestniczą w pracach 6 kół naukowych. Ich działalność przyczynia się do popularyzacji nauki i promocji Uczelni. Zarówno studenci, jak i doktoranci są autorami lub współautorami publikacji w czasopismach o zasięgu ogólnokrajowym i międzynarodowym oraz referatów wygłaszanych na konferencjach.

Należy jednak zauważyć, że stopień powiązania badań naukowych z programem kształcenia na I stopniu studiów nie spełnia wymagań rozporządzenia Ministra i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów. Liczba punktów ECTS we wszystkich programach studiów I stopnia obejmująca moduły zajęć związane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki i sztuki związanej z kierunkiem studiów, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych jest znacząco niższa od wymaganych 50% punktów z całkowitej liczby punktów przypisanej dla stopnia studiów. Tabele (Część III. Załączniki Tabele od 1 do 7) w Raporcie samooceny zawierają następujące wskaźniki przyporządkowania modułom zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki właściwej/właściwych dla ocenianego kierunku studiów, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych dla I stopnia studiów:

- Architektura (architektura), I stopień, inżynierskie, stacjonarne, profil ogólnoakademicki: 56 ECTS na ogólną liczbę 240 ECTS, stanowi to 23% całkowitej liczby ECTS, a powinno być przeszło 50%, czyli minimum 121 ECTS;

- Architektura, I stopień, inżynierskie, niestacjonarne, profil ogólnoakademicki: 55 ECTS na ogólną liczbę 240 ECTS, stanowi to około 23% całkowitej liczby ECTS, a powinno być przeszło 50%, czyli minimum 121 ECTS;
- Architektura (architecture engineering), I stopień, inżynierskie, stacjonarne, profil ogólnoakademicki: 35 ECTS na ogólną liczbę 240 ECTS, stanowi to niecałe 15% całkowitej liczby ECTS, a powinno być przeszło 50%, czyli minimum 121 ECTS;
- Architektura (architektura wnętrz), I stopień, inżynierskie, stacjonarne, profil ogólnoakademicki: 43 ECTS na ogólną liczbę 240 ECTS, stanowi to około 18% całkowitej liczby ECTS, a powinno być przeszło 50%, czyli minimum 121 ECTS.

Dla II stopnia studiów wskaźniki przyporządkowania modułom zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie/ nauki właściwej/ dla ocenianego kierunku studiów, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych spełniają w zupełności wymagania rozporządzenia w tym zakresie.

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z misją i strategią Uczelni kształcenie studentów powinno być realizowane w ścisłym związku z prowadzonymi badaniami naukowymi. Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska w Łodzi nie zapewnił pełnego przygotowania do prowadzenia badań na prowadzonym I stopniu kierunku studiów *architektura* w liczbie wymaganej rozporządzeniem MNiSW z dnia 30 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. 2016 poz. 1596). Władze Wydziału powinny pojąć niezwłocznie działania przystosowujące program studiów się do obowiązujących przepisów, aby prowadzić kształcenie na studiach I stopnia na kierunku „architektura” o profilu ogólnoakademickim lub rozważyć działania mające na celu zmianę profilu kształcenia na I stopniu studiów na kierunku architektura na praktyczny (termin pełnego przystosowania się do tych wymogów na studiach I stopnia ustalono na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Powiązanie programu kształcenia II stopnia studiów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z prowadzonymi badaniami naukowymi jest zgodne z ogólnoakademickim profilem kształcenia.

1.3

Efekty kształcenia dla kierunku studiów *architektura* prowadzonych na WBAiIŚ dla wszystkich objętych oceną stopni i form studiów (stacj. I i II, niestacj. I i II) i wszystkich programów kształcenia: architektura (architektura), architektura (architektura wnętrz), architektura w j. ang. (architecture engineering) zostały przygotowane w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego z dnia 2.11. 2011 r. i zatwierdzone Uchwałą Senatu Nr 14/2011 z dnia 21.12.2011 r.

Przy opracowywaniu efektów kształcenia na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych, na kierunku *architektura* uwzględniony został pełny zakres efektów kształcenia określonych rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. dla kierunku architektura (Dz. U. z 2011 nr 207 poz. 1233), wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. 2014 poz. 1370), jak również zasady Krajowych Ram Kwalifikacji ustalone dla profilu ogólnoakademickiego obszaru nauk technicznych. W efektach kształcenia uwzględniono również wszystkie efekty prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich i umiejętności praktycznych w zakresie zawodu architekta.

Efekty kształcenia przyjęte na ocenianym kierunku zostały zdefiniowane w sposób bardzo szczegółowy, określający bardziej wymiar praktyczny kształcenia niż ogólnoakademicki.

Szczegółowa analiza efektów kształcenia na I stopniu studiów odnoszących się do wiedzy (24 efekty), umiejętności (29 efektów) i kompetencji (10 efektów) wykazała, że zasadniczo nie odbiegają one od efektów zawartych w standardach kształcenia dla kierunku *architektura* i skupiają się na aspekcie praktycznym kształcenia. W wykazach zauważono brak efektów kształcenia dotyczących języka obcego, z wyjątkiem specjalności prowadzonej w języku angielskim.

Analiza efektów kształcenia na II stopniu studiów odnoszących się do wiedzy (17 efektów), umiejętności (21 efektów) i kompetencji (10 efektów) wykazała, że nie odbiegają one od efektów zawartych w standardach kształcenia dla kierunku *architektura* i podobnie jak w przypadku efektów dla I stopnia studiów, skupiają się na aspekcie praktycznym efektów kształcenia.

W wykazach efektów kształcenia studiów II stopnia również stwierdzono brak efektów odnoszących się do języka obcego.

ZO nie stwierdził znaczących nieprawidłowości w przyporządkowaniu efektów kierunkowych do obszarowych. Zastanawia jedynie duża liczba efektów obszarowych przypisywana poszczególnym efektom kierunkowym, co może być spowodowane zbyt daleko idącą interpretacją efektów obszarowych (większości efektów dotyczących umiejętności związanych z projektowaniem przypisuje się po 8–10 efektów obszarowych). Dotyczy to również przypisywania efektom przedmiotowym dużej liczby efektów kierunkowych, co ze względu na szczegółowość efektów przedmiotowych nie powinno mieć miejsca.

Szczegółowe (przedmiotowe) efekty kształcenia uzyskane w ramach poszczególnych modułów/przedmiotów zostały określone w sylabusach (kartach przedmiotów). Analiza kart przedmiotowych (dla wszystkich poziomów, form i modułów kształcenia) wykazała, że zawierają one wiele błędów:

1. W większości przypadków efekty kształcenia odniesiono jedynie do umiejętności („potrafi”), brak wyróżnienia innych efektów kształcenia, zarówno z zakresu wiedzy, jak i kompetencji społecznych.
2. Brak we wszystkich kartach odniesienia efektów przedmiotowych do kierunkowych.
3. Stwierdzono ponadto inne nieprawidłowości w redagowaniu efektów kształcenia. Dla przykładu zajęcia projektowe „Projekt przeddyplomowy-zespołowy” (kod kursu 0626120500) zawiera raczej opis warunków, w jakich przebiegać mają zajęcia, a w tym niejasną informację o pracy w „zespole interdyscyplinarnym”, a także o tym, że student „pracuje pod presją czasu i w stresie”, do czego należy odnieść się krytycznie, zwracając uwagę, że taki przebieg pracy studenta (i nie tylko) dowodzi złej organizacji zajęć.

Przedstawione wyżej uwagi wskazują, że dla uzyskania pełnej spójności szczegółowych efektów kształcenia z efektami kierunkowymi, w ramach poszczególnych przedmiotów oraz praktyki zawodowej dla wszystkich programów studiów, konieczna jest korekta kart przedmiotów w zakresie wyszczególnienia efektów przedmiotowych osiąganych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz pokazania powiązań z efektami kierunkowymi i obszarowymi. Również konieczne jest określenie efektów kształcenia dla języka obcego (brak w wykazach oraz brak kart przedmiotu dla języka obcego).

Na podstawie analizy kart przedmiotów, prac etapowych i dyplomowych oraz sprawozdań z praktyk ZO ocenia, że opis i sformułowanie efektów kształcenia kierunkowych są właściwe, z wyjątkiem braku efektów dla języka obcego. W zakresie przedmiotowych efektów kształcenia opis i sformułowanie wymagają korekt.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocne strony:

1. Koncepcja kształcenia na kierunku *architektura* prowadzonym na WBAiŚ PŁ nawiązuje do misji i strategii Uczelni w zakresie kształcenia kadr na potrzeby rynku lokalnego i we współpracy z pracodawcami.
2. Współpraca z otoczeniem gospodarczym ma wpływ na koncepcję kształcenia.
3. Aktywność naukowa pracowników i doktorantów pozytywnie wpływa na zawartość programów studiów II stopnia realizowanych na WBAiŚ PŁ.
4. Poddanie się akredytacji instytucji międzynarodowych potwierdza uwzględnienie w koncepcji kształcenia i osiągnięcie na kierunku *architektura* uznanego standardu międzynarodowego.

Słabe strony:

1. Wskazane uwagi dotyczące kart przedmiotów w zakresie efektów kształcenia upoważniają do stwierdzenia, że program nie jest poprawny i nie umożliwi pełnej i prawidłowej oceny efektów kształcenia, jakie powinny być osiągnięte dla kierunku *architektura*. W kartach przedmiotów powinny być jasno sformułowane i wyszczególnione efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji.
2. Brak spełnienia wymagań rozporządzenia MNiSW z dnia 30 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. 2016 poz. 1596) dotyczących powiązania programu kształcenia z programami badawczymi uniemożliwia dalsze prowadzenie kierunku o profilu ogólnoakademickim na I stopniu studiów na wszystkich specjalnościach bez wprowadzenia koniecznych korekt w programach kształcenia w terminach określonych w Ustawie.

Dobre praktyki

Precyzowanie tematów prac badawczych i modułów programu studiów w oparciu o szeroką współpracę ze środowiskiem samorządowym Miasta Łódź, np. przy organizacji EXPO 2020/22.

Zalecenia

Należy dokonać weryfikacji kart przedmiotów na wszystkich specjalnościach w zakresie efektów kształcenia oraz rozważyć zmianę profilu kształcenia na wszystkich specjalnościach na I stopniu studiów z ogólnoakademickiego na praktyczny lub niezwłocznie dostosować go do wymagań ustawowych w zakresie powiązania programów kształcenia z prowadzonymi badaniami naukowymi.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów – dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1

Plany i programy studiów opracowane dla studentów kierunku *architektura* oddzielne dla studiów I i II stopnia, oddzielnie dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, oddzielnie dla dwóch planów studiów dla I stopnia (*architektura* i *architektura wnętrz*, *architecture*

engineering) zostały zatwierdzone przez radę WBAiIŚ PŁ w dniu 28.11.2013 r., protokół nr 694.

Programy te opracowano w oparciu o ministerialne standardy kształcenia dla kierunku architektura (Dz. U. z 2011 Nr 207, poz. 1233 Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r.) oraz wytyczne Krajowych Ram Kwalifikacji i oparte na efektach kształcenie (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 2.11.2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego zał. 5 (Dz. U. z 2011 Nr 253, poz. 1520), do których odniosła się Uchwała nr 14/2011 Senatu PŁ w sprawie wytycznych dotyczących opracowania studiów i programów kształcenia (została ona zmieniona, w związku z nowelizacją ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym, Uchwałą Senatu Nr 12/2107 z dnia 26 kwietnia 2017 r.)

Programy kształcenia podlegają monitorowaniu przez system kontroli jakości (Uchwała Nr 3/2011 Senatu Politechniki Łódzkiej z dnia 30 marca 2011 roku w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości w Politechnice Łódzkiej, w której określone są główne elementy i zadania realizowane w ramach Systemu, Zarządzenie Rektora 8/2013 Senatu Politechniki Łódzkiej z dnia 19 kwietnia 2013 r. w sprawie koordynatorów w systemie zarządzania jakością PŁ i komisji w zakresie jakości kształcenia), który pozwala na ciągłą weryfikację programów kształcenia w oparciu o wyniki ankiet, hospitacje, konsultacje z Radą Naukowo-Gospodarczą, potrzeby rynku pracy, osiągnięcia naukowo-badawcze kadry i współczesne trendy w kształceniu architektów.

Uwagi dotyczące zmian w planie i programie studiów mogą zgłaszać zarówno interesariusze wewnętrzni (nauczyciele) jak i zewnętrzni (Rada Naukowo-Gospodarcza, Izba Architektów).

Zgodnie z obowiązującymi planami i programami studiów studenci realizują program o wymiarach:

I stopień (240 pkt ECTS):

- studia stacjonarne, 8 sem.:
 - o *architektura* – 2515 godzin (w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim)
 - o *architektura wewnątrz* – 2550 godzin (j.w.)
 - o w j. angielskim (*architecture engineering*) – 2895 godzin (j.w.)
- niestacjonarne w j. polskim, 8 sem.: *architektura* – 2085 godzin (j.w.)

II stopień (120 pkt ECTS):

- studia stacjonarne, 4 sem.:
 - o *architektura* – 1050 godzin (j.w.)
- studia niestacjonarne, 4 sem.:
 - o *architektura* - 780 godzin (j.w.)

Zróznicowano godzinową liczbę zajęć pomiędzy studiami stacjonarnymi i niestacjonarnymi I st. (j. polski) specjalność architektura – różnica wynosi 435 godzin, przy jednoczesnym utrzymaniu liczby punktów ECTS.

Z kolei na studiach II stopnia liczba punktów dla studiów niestacjonarnych za przedmiot „Urbanistyka w rozwoju zrównoważonym” obejmujący 30 godzin projektu wynosi 7, a za ten sam projekt i dodatkowo 15 godzinny wykład (którego nie mają studenci studiów niestacjonarnych) wynosi 5 ECTS na studiach stacjonarnych.

Liczba godzin na studiach I stopnia niestacjonarnych, specjalność architektura, nie spełnia warunku zawartego w standardach kształcenia dla kierunku studiów *architektura* (studia I st.), w którym zawarto wymóg, aby liczba godzin nie była mniejsza niż 2500 – obecnie jest 2085 godzin.

Podobnie dla studiów II stopnia niestacjonarnych, kierunek architektura, liczba godzin w programie wynosi 780 i jest niższa o 120 godzin od wymaganej w standardach

ministerialnych liczby 900 godzin zajęć zorganizowanych (dla stacjonarnych wynosi 1050 godzin, przy czym liczba ECTS jest identyczna).

Specjalności na I stopniu studiów stacjonarnych: architektura, architektura wnętrz i architecture engineering spełniają wymagania minimalne standardów kształcenia liczby godzin minimalnych wynoszącą 2500.

Studia stacjonarne II stopnia, kierunku architektura spełniają wymagania standardów kształcenia w zakresie minimalnej liczby godzin wynoszącą 900.

We wszystkich programach studiów błędnie także przyjęto, że punkty ECTS, zdefiniowane w europejskim systemie akumulacji i transferu punktów zaliczeniowych, są jedynie miarą pracy studenta wynikającą wprost z udziału w zajęciach zorganizowanych, pomijając całkowicie pracę indywidualną związaną z przygotowaniem do zajęć, prezentacji seminaryjnych, kolokwiów, egzaminów, etc. Ponadto, w nieprawidłowy sposób obliczono punkty ECTS, przydzielając je poszczególnym kursom według niezrozumiałego klucza. Różnice w obrębie podobnych kursów (np. projektowania) o analogicznej liczbie godzin, są niezrozumiałe. Nie mają one związku z wyrażoną liczbą godzin, nakładem pracy. Dla przykładu dwa kursy projektowe (realizowane w ramach programu „architektura wnętrz”) noszące tę samą nazwę: Adaptacja projektu historycznego do współczesnej funkcji, obejmujące po 45 godzin zajęć w ciągu semestru, w jednym przypadku (kod przedmiotu: 0642121900) mają przyznane 6 pkt ECTS, w drugim zaś (kod 0642121400) 4 pkt ECTS.

W tej sytuacji ocena programów kształcenia prowadzonych na kierunku *architektura* na WBAiŚ PŁ nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, iż możliwym jest formalnie osiągnięcie efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji odpowiadających poziomom kształcenia (tytułom zawodowym inżyniera architekta i magistra inżyniera architekta).

Z uwagi na znacząco zaniżoną liczbę godzin kontaktowych w programie przewidzianym dla niestacjonarnych studiów I st. (powinno być co najmniej 2500, a jest 2085), zdaniem ZO nie jest w tym przypadku możliwe formalne osiągnięcie efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji odpowiadającej temu poziomowi kształcenia i uzyskaniu tytułu zawodowego inżyniera.

Plany studiów obejmują:

I stopień, studia stacjonarne:

architektura:

- bloki przedmiotów z obszaru nauk humanistycznych i społecznych (16 pkt ECTS);
- blok przedmiotów podstawowych (16 pkt ECTS);
- język obcy (12 pkt ECTS);
- blok przedmiotów kierunkowych (195 pkt ECTS);
- blok przedmiotów specjalnościowych (0 pkt ECTS);
- technologie informatyczne (6 pkt ECTS):
treści kształcenia w zakresie technologii informacyjnej stanowią również podzbiór informacji zawartych w innych modułach (np. Projekt przeddyplomowy (zespółowy));
- WF (3 pkt ECTS; należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z 26.09.2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. 2016 poz. 1596) zajęciom z WF nie przypisuje się punktów ECTS; ZO ustalił, że oceniany program zatwierdzony był przed wejściem w życie w/w rozporządzenia; aktualnie decyzją Rady Wydziału z dnia 25.05.2017 roku program został zmieniony (WF z 0 pkt) od naboru 2017/2018;
- pracę dyplomową (I st. – 15 pkt ECTS);
- praktyka zawodowa (4 tygodnie);

architektura wnętrz:

- bloki przedmiotów z obszaru nauk humanistycznych i społecznych (9 pkt ECTS);
- blok przedmiotów podstawowych (16 pkt ECTS);

- język obcy (12 pkt ECTS);
- blok przedmiotów kierunkowych (176 pkt ECTS);
- Technologie informacyjne – 10 ECTS:
treści kształcenia w zakresie technologii informacyjnej stanowią również podzbiór informacji zawartych w innych modułach (np. Projekt przeddyplomowy (zespołowy));
- WF (j.w.);
- pracę dyplomową (I st. – 15 pkt ECTS);
- praktyka zawodowa (4 tygodnie);

architecture engineering:

- bloki przedmiotów z obszaru nauk humanistycznych i społecznych (5 pkt ECTS);
- blok przedmiotów podstawowych (15 pkt ECTS);
- język obcy (16 pkt ECTS);
- blok przedmiotów kierunkowych (149 pkt ECTS);
- Technologie informacyjne – 9 pkt ECTS:
treści kształcenia w zakresie technologii informacyjnej stanowią również podzbiór informacji zawartych w innych modułach (np. Team Project - PBL (Projekt zespołowy – PBL));
- WF (j.w.);
- pracę dyplomową (I st. – 15 pkt ECTS);
- praktyki zawodowe: dla studiów w j. angielskim – 3 miesiące (podczas 8 sem.);

I stopień, niestacjonarne:

architektura:

- bloki przedmiotów z obszaru nauk humanistycznych i społecznych (8 pkt ECTS);
- blok przedmiotów podstawowych (18 pkt ECTS);
- język obcy (12 pkt ECTS);
- blok przedmiotów kierunkowych (197 pkt ECTS);
- technologie informatyczne (6 pkt ECTS):
treści kształcenia w zakresie technologii informacyjnej stanowią również podzbiór informacji zawartych w innych modułach (np. Projekt przeddyplomowy (zespołowy));
- WF (na studiach niestacjonarnych program nie przewiduje zajęć z wychowania fizycznego, co jest niezgodne ze standardami kształcenia);
- pracę dyplomową (I st. – 15 pkt ECTS);
- praktyka zawodowa (4 tygodnie);

II stopień, stacjonarne:

architektura

- bloki przedmiotów z obszaru nauk humanistycznych i społecznych (5 pkt ECTS);
- blok przedmiotów podstawowych (0 pkt ECTS);
- język obcy (3 pkt ECTS);
- blok przedmiotów kierunkowych (112 pkt ECTS);
- treści kształcenia w zakresie technologii informacyjnej stanowią podzbiór informacji zawartych w innych modułach (np. Konstrukcje w architekturze współczesnej);
- WF (na studiach II stopnia program nie przewiduje zajęć z zajęć wychowania fizycznego);
- pracę dyplomową (II st. – 20 pkt ECTS);
- projekt dyplomowy – wykład (3 ECTS);
- praktyki zawodowe II st. (2 tygodnie);

II stopień, niestacjonarne:

architektura

- bloki przedmiotów z obszaru nauk humanistycznych i społecznych (5 pkt ECTS);
- blok przedmiotów podstawowych (0 pkt ECTS);

- język obcy (3 pkt ECTS);
- blok przedmiotów kierunkowych (115 pkt ECTS);
- treści kształcenia w zakresie technologii informacyjnej stanowią podzbiór informacji zawartych w innych modułach (np. Konserwacja i ochrona zabytków I);
- WF (na studiach II stopnia program nie przewiduje zajęć z zajęć wychowania fizycznego);
- pracę dyplomową (II st. – 20 pkt ECTS);
- projekt dyplomowy – wykład (3 ECTS);
- praktyki zawodowe II st. (2 tygodnie).

Zgodnie z obowiązującymi planami studiów studenci mogą realizować indywidualne ścieżki kształcenia, mając możliwość wyboru przedmiotów z bloków obejmujących zarówno przedmioty humanistyczne, jak i specjalnościowe, a także wyboru praktyk zawodowych oraz tematyki prac dyplomowych i ich opiekuna pracy. Odpowiada to:

- st. I stacj. 75 pkt ECTS, co stanowi 31,25% ogólnej liczby ECTS dla planu studiów (program architektura);
- st. I stacj. 73 pkt ECTS, co stanowi 30,42% ogólnej liczby ECTS dla planu studiów (program architektura wewnątrz);
- st. I stacj. 93 pkt ECTS, co stanowi 38,75% ogólnej liczby ECTS dla planu studiów (program architecture engineering)
- st. II stacj. 58 pkt ECTS, co stanowi 48,33% ogólnej liczby ECTS dla planu studiów (program architektura).

Wszystkie zajęcia przewidziane w planie studiów, za wyjątkiem części praktyk zawodowych, prowadzone są przez nauczycieli akademickich. Wbrew informacji zawartej w Raporcie samooceny, jedynie karty kursów dla programu „architecture engineering” zredagowano w j. angielskim.

Analiza planów wskazuje na właściwą sekwencję zawartych w nich przedmiotów (od podstawowych do kierunkowych i specjalnościowych).

Z przeprowadzonej przez ZO analizy liczby punktów ECTS dla wszystkich specjalności na I i II stopniu studiów wynika, że z formalnego punktu widzenia wymagania zawarte w standardach w zakresie grup treści podstawowych i treści kierunkowych są spełnione.

Zasadnicze zastrzeżenia budzi natomiast liczba punktów ECTS przypisanych do poszczególnych kursów, wyraźnie uznaniowa. Analiza kart przedmiotowych (dla wszystkich poziomów, form i modułów kształcenia) wykazała, że zawierają one wiele błędów. Dla żadnej z kart nie została uwzględniona, przy obliczaniu punktów ECTS praca własna studentów. Wpisano w kartach, że przeciętne godzinowe obciążenie studenta=0, a „całkowite obciążenie godzinowe studenta w semestrze” jest równe godzinom kontaktowym z poszczególnymi przedmiotami. Błędne zostały także naliczone punkty odpowiadające bezpośrednio kontaktowi z prowadzącym. Doprowadziło to do niezrozumiałego (co do przyczyn) przypisania poszczególnym kursom liczby punktów ECTS nieodpowiadającej rzeczywistym – liczonemu godzinami nakładowi pracy – efektowi kształcenia, gdzie 1 pkt ECTS wymaga od studenta 25-30 godzin pracy obejmującej zajęcia zorganizowane zgodnie z planem studiów oraz indywidualną pracę własną. Przykładowo:

- kursowi „Architektura miasta” (kod 0643126600), prowadzonemu jako wykład obejmujący 30 godz., przypisano 3 pkt ECTS, nie uwzględniając nakładu pracy własnej studenta – przeciętne godzinowe obciążenie studenta=0, choć jako formę osiągnięcia efektów kształcenia wpisano do karty egzamin oraz prezentację (formy właściwej zajęciom seminaryjnym, ew. projektowym, a nie wykładom), które wymagają od studenta wielogodzinnej pracy własnej;

- kursowi „Ekonomika procesu inwestycyjnego” (kod 0624126200), prowadzonemu jako wykład obejmujący 15 godzin, przypisano 5 pkt ECTS, nie uwzględniając przy tym nakładu pracy własnej studenta – przeciętne godzinowe obciążenie studenta=0 (przygotowanie do pisemnej pracy zaliczeniowej);
- kursowi „Architektura krajobrazu” (0644128000), prowadzonemu jako projektowanie obejmujące 30 godzin, przypisano 7 pkt ECTS, nie uwzględniając przy tym nakładu pracy własnej studenta – przeciętne godzinowe obciążenie studenta=0 (przygotowanie do pisemnej pracy zaliczeniowej);
- kursowi „Projekt centrum miasta” (0643137000), prowadzonemu jako projektowanie obejmujące 45 godzin oraz wykład 5 godzin, przypisano 7 pkt ECTS, nie uwzględniając przy tym nakładu pracy własnej studenta – przeciętne godzinowe obciążenie studenta=0;
- kursowi „Rysunek odręczny, architektoniczny” na 1 semestrze przypisano 3 ECTS nie biorąc pod uwagę zapisu w karcie przedmiotu że całkowite obciążenie godzinowe studenta w semestrze wynosi 30 godzin, a więc nie powinno być przypisanych więcej niż 1 ECTS (w tym wypadku można zgodzić się, że obciążenie studenta pracą poza godzinami kontaktowymi jest zerowe – student nie wykonuje zadań domowych tylko rysuje w czasie zajęć)
- kursowi „Projekt dyplomowy” magisterski (kod 0651126400), któremu przypisano w kategorii „inne” 300 godzin i 20 pkt, zaplanowano 300 godzin całkowitego godzinowego obciążenia studenta w semestrze oraz zerową liczbę godzin przeciętnego godzinowego obciążenia studenta; należało tu zaplanować 500-600 godzin pracy.
- kursowi „Projekt przeddyplomowy-zespołowy” (kod 0626120500), prowadzonemu jako projektowanie obejmujące 40 godzin pracy całkowitej, przypisano 9 punktów ECTS;
- zaskakuje także brak wymagań wstępnych przy realizacji tak zaawansowanych kursów, jak np. Projektowanie architektoniczne obiektów usługowych (kod 0642127100).

Ze względu na uznaniowość oszacowania punktów ECTS dla poszczególnych przedmiotów w kartach przedmiotów na obu stopniach i wszystkich specjalnościach kształcenia, ocena prawidłowości programów kształcenia w świetle wymaganych wskaźników punktowych zawartych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. 2016 poz. 1596) oraz wymagań punktowych zawartych w standardach kształcenia – rozporządzenie MNiSW z dnia 29 września 2011 roku w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów weterynarii i architektury (Dz. U. Nr 207 poz. 1233) staje się problematyczna. Należy ponownie przeanalizować punktację i poprawić sposób zapisu obciążeń godzinowych, dzieląc godziny na kontaktowe i godziny pracy własnej studenta w programach kształcenia.

Poszczególne przedmioty realizowane są w postaci:

1. wykładów: I st. stacjonarne (architektura) – 750 godzin, 30%
 I st. stacjonarne (architektura wnętrz) – 705 godzin, 28%
 I st. niestacjonarne (wieczorowe) – 645 godzin, 31%
 I st. stacjonarne ang. (architecture engineering) – 645 godzin, 22%
 II st. stacjonarne stacjonarne – 405 godz., 39%
 II st. niestacjonarne (wieczorowe) – 225 godzin, 29%
2. zajęć proj.: I st. stacjonarne (architektura) – 820 godzin, 32%
 I st. stacjonarne (architektura wnętrz) – 1045 godzin, 42%
 I st. niestacjonarne (wieczorowe) – 705 godzin, 33 %
 I st. stacjonarne ang. (architecture engineering) – 885 godzin, 31%

- II st. stacjonarne – 510 godz., 48%
- II st. niestacjonarne (wieczorowe) – 495 godzin, 63%
- 3. zajęć lab.: I st. stacjonarne (architektura) – 600 godzin, 24%
- I st. stacjonarne (architektura wnętrz) – 390 godzin, 16%
- I st. niestacjonarne (wieczorowe) – 555 godzin, 27 %
- I st. stacjonarne ang. (architecture engineering) – 630 godzin, 22%
- II st. stacjonarne – 105 godz., 10%
- II st. stacjonarne (wieczorowe) – 30 godzin, 4%
- 4. seminariów: I st. stacjonarne (architektura) – 0 godzin, 0%
- I st. stacjonarne (architektura wnętrz) – 0 godzin, 0%
- I st. niestacjonarne (wieczorowe) – 0 godzin, 0%
- I st. stacjonarne ang. (architecture engineering) – 0 godzin, 0%
- II st. stacjonarne – 0 godz., 0%
- II st. niestacjonarne (wieczorowe) – 0 godzin, 0 %
- 5. ćwiczenia: I st. stacjonarne (architektura) – 345 godzin, 14%
- I st. stacjonarne (architektura wnętrz) – 360 godzin, 14%
- I st. niestacjonarne (wieczorowe) – 180 godzin, 9 %
- I st. stacjonarne ang. (architecture engineering) – 735 godzin, 25%
- II st. stacjonarne – 30 godzin, 3%
- II st. niestacjonarne (wieczorowe) – 30 godzin, 4%

W ocenie ZO liczba godzin przypisanych poszczególnym formom zajęć jest właściwa.

Zajęcia seminaryjne, laboratoryjne oraz projektowe obejmują od 57% do 67% wszystkich zajęć, i przekraczają wymagane standardami 50%, co pokazuje powyższe zestawienie. Również zajęcia o charakterze praktycznym stanowią ponad 50% (od 69% do 78% na studiach I stopnia oraz od 61% do 71% na studiach II stopnia) zajęć określonych w programach nauczania. Dotyczy to wszystkich programów kształcenia na studiach I i II stopnia, co pokazano w powyższym zestawieniu.

Wątpliwości budzi niepotrzebne wydłużanie okresu studiów do 8 semestrów na I stopniu i 4 semestrów na II stopniu, podczas gdy taki sam godzinowy i programowy zakres kształcenia inne wydziały architektury w Polsce realizują w czasie 7 i 3 semestrów. Tendencja do skracania studiów stacjonarnych jest powszechna i wynika z ograniczania kosztów kształcenia. Dalsze uzupełnianie kształcenia odbywa się w systemie permanentnego uczenia się, co już obecnie jest realizowane przez Izby Zawodowe w formie szkoleń, wykładów i warsztatów organizowanych dla członków Izby Architektów RP.

Liczebność grup dla poszczególnych form zajęć określona została Uchwałą Nr 7/2006 Senatu PŁ z dnia 28.06.2006 r. i wnosi: 12-15 w przypadku lektoratów języków obcych oraz zajęć projektowych, 10-20 w przypadku zajęć laboratoryjnych, 12-25 dla zajęć seminaryjnych. Oznacza to w praktyce, że podczas przeważającej liczby zajęć projektowych trwających 3 godziny lekcyjne (135 min) prowadzący może poświęcić jednemu studentowi od 9 minut (dla grup 15 osobowych) do 11 minut (dla grup 12 osobowych). Jest to czas zbyt krótki do przeprowadzenia rzetelnej korekty projektu, a tym samym do osiągnięcia wymaganych efektów kształcenia.

Podczas wizytacji przeprowadzono hospitacje 9 zajęć realizowanych w różnych formach (ćwiczenia projektowe, laboratoria, seminaria, wykłady). Szczegółową ocenę hospitacji zamieszczono w Załączniku nr 7 do Raportu z wizytacji. Wykłady i seminaria realizowane były w sposób tradycyjny, z użyciem projektorów (w niektórych salach zamontowanych na stałe) i laptopów. W ocenie ZO hospitowane zajęcia pozostawały w zgodzie z kartami przedmiotów. Prowadzący zajęcia byli merytorycznie przygotowani do zajęć. Część sal po remoncie, część przed (brudne ściany, odpadające płytki PCV, zniszczone meble). W salach (w większości) brak jest tablic do prezentacji etapowych postępów w pracy nad projektami, a także ekranów

(służą do tego zazwyczaj gołe ściany). Hospitacje zajęć nasunęły ZO następujące szczegółowe uwagi:

1. Dla zajęć „Podstawy geodezji i kartografii” (laboratorium; kod 0608120500), tematu zajęć: *Teodolit. Pomiar kątów pionowych*: metody nie odpowiadają formie zajęć. Według planu studiów zajęcia powinny być realizowane jako laboratorium. Hospitowane zajęcia były prowadzone jako ćwiczenia – bez instrumentów geodezyjnych i sali z zaznaczonymi punktami pomiarowymi.
2. Zajęcia „Projektowanie architektury użyteczności publicznej” (ćwiczenia projektowe, kod kod: 0642122100): temat zajęć *Przegląd okresowy w postęпах pracy nad projektem*: przegląd dla dwóch grup projektowych na jednej sali prowadzony w formie konsultacji z dwójką prowadzących; dla okresowego przeglądu stosowniejsza byłaby prezentacja przed grupą i dyskusja moderowana przez prowadzących. Ponadto: zajęcia odbywały się w niewielkiej sali, z trudem mieszczącej 20 osób (pozostali studenci na korytarzu, w oczekiwaniu na swoją kolej), z projektorem, ale bez ekranu, pozbawionej (poza stołami i krzesłami) jakiegokolwiek tablic do prezentacji prac projektowych. Studenci narzekali na brak wystarczającej liczby gniazdek do podłączenia laptopów.
3. Zajęcia „Projektowanie urbanistyczne wstępne” (ćwiczenia projektowe, kod: 0642122300). Niewielka salka bez jakiegokolwiek (poza stołami i krzesłami) wyposażenia. Brak tablic do wywieszania prac. Bardzo brudno.
4. Zajęcia „Historia architektury polskiej, średniowiecze” (wykład+seminarium, kod: 0640120900): prowadzone w małej, źle wyposażonej sali (projektor, bez ekranu, zamiast tego brudna ściana). Źle usytuowane podłączenie do laptopa, które zmusza prowadzącego do stania za plecami grupy. Brak tablic do prezentacji materiału dydaktycznego (rysunków, schematów, itp.)

W ocenie ZO organizacja zajęć jest w zasadzie prawidłowa. Zastrzeżenia budzi codzienne obciążenie niektórych grup zajęciami przekraczającymi 8 godzin (w trybie ciągłym z 15 min. przerwami), np. dla gr 1, sem. IV, st. stacj., I st. w środy trwają one od 8.15 do 18; grupa 3(5), sem. II, st. stacj., II st. we wtorek zajęcia (z dwiema 45 min przerwami) od 8.15 do 21.

Praktyki zawodowe dla studentów WBAiIŚ odbywają się na podstawie Regulaminu odbywania praktyk zawodowych uchwalonego na 704 posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 18.09.2014 roku, dla którego podstawą prawną stanowi: Ustawa z dn. 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 z 2005 r., poz. 1365 z późn. zm.), Zarządzenia Rektora Politechniki Łódzkiej 9/2008 z dn. 25 sierpnia 2008 r. zmieniające Zarządzenie Rektora Politechniki Łódzkiej 3/2007 z dn. 11 czerwca 2007 r. w sprawie zasad organizowania studenckich praktyk zawodowych oraz wynagradzania za kierowanie i sprawowanie opieki nad studenckimi praktykami zawodowymi.

Zgodnie z Regulaminem studenci WBAiIŚ mają obowiązek zaliczenia następujących praktyk:
Studia I st. stacj. i niestacj.: plener rysunkowy (2 tyg., po 2 sem., 2 pkt ECTS),
praktyka inwentaryzacyjna (2 tyg., po 4 sem., 2 pkt ECTS),
praktyka zawodowa (4 tyg., po 6 sem., 4 pkt ECTS),
praktyka inwentaryzacyjna – urbanistyczna (2 tyg., po 6 sem., 2 pkt ECTS).

Należy zauważyć że plener rysunkowy nie zalicza się do praktyki zawodowej.

Dla planu studiów inżynieria architektoniczna (*architecture engineering*) praktyka zawodowa (*Industrial Placement*) trwa 3 miesiące (na sem. 8).

Dla studiów stacjonarnych drugiego stopnia czas trwania praktyk wynosi 2 tyg. (2 pkt ECTS).

Praktyki odbywane w formie pleneru rysunkowego oraz praktyka inwentaryzacyjna prowadzone są przez pracowników Wydziału i przez nich zaliczane.

Praktyka zawodowa odbywana jest indywidualnie na podstawie skierowania z Wydziału. Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej jest złożenie sprawozdania z praktyki, zaświadczenia o odbyciu szkolenia BHP oraz zaświadczenia o odbyciu praktyki. Brak w regulaminie praktyk informacji kto z ramienia pracodawcy potwierdza zakres wykonanych przez studenta prac –powinna to być osoba z uprawnieniami budowlanymi.

Praktyki studenckie mogą być również zaliczane na podstawie udziału w obozie naukowym lub zaangażowania w prace koła naukowego, a także jako praktyka zagraniczna, pod warunkiem wypełnienia ramowego programu praktyk.

Wszystkie programy kształcenia na I stopniu studiów spełniają wymagania zawarte w rozporządzeniu MNiSW z dnia 29 września 2011 roku w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów weterynarii i architektury (Dz. U. Nr 207 poz. 1233), gdzie określono minimalny czas trwania praktyki zawodowej jako 4 tygodnie bez przypisania do praktyki punktacji ECTS. Studia II stopnia w standardach nie mają wymagań dotyczących praktyki zawodowej.

Odbycie praktyk znajduje odzwierciedlenie w suplemencie dyplomu.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA stosowane metody kształcenia są zorientowane na studenta, motywują ich do aktywnego udziału w procesie kształcenia oraz umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Metodą aktywizującą o podstawowym znaczeniu dla wizytowanego kierunku są zadania projektowe, które realizuje się pod okiem nauczycieli akademickich. W ramach pracy projektowej od studentów wymaga się samodzielności i kreatywności, a także umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy zdobytej podczas zajęć teoretycznych. Postępy w nauce omawiane są na bieżąco podczas konsultacji indywidualnych i dyskusji grupowych. Szczególnym uznaniem studentów cieszy się fakt, iż w ramach części modułów pomyślnie wdrożono metodologię Project Based Learning, w tym elementy pracy zespołowej. Istotnym czynnikiem rozwoju naukowego jest działalność afiliowanych przy Jednostce kół naukowych.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO wyrazili przekonanie, że harmonogram zajęć umożliwi im pełne uczestnictwo w procesie kształcenia. Udział we wszystkich formach zajęć jest obowiązkowy, przy czym na wyższych latach studiów (po ukończeniu I roku) nie jest obowiązkowy udział w wykładach. Zastrzeżenia studentów wzbudził fakt, że zajęcia z przedmiotów obieralnych organizowane są w różnym czasie, co prowadzi do powstawania tzw. okienek. Władze Wydziału zapewniły, że podejmują wszelkie możliwe starania w kierunku ograniczenia skali tego zjawiska, przy czym jego całkowite wyeliminowanie nie jest możliwe – na przeszkodzie stoją ograniczenia natury organizacyjno-kadrowej.

Obowiązujący Regulamin studiów przewiduje możliwość kształcenia według indywidualnego programu studiów (w tym planu studiów) lub indywidualnej organizacji studiów. Indywidualny program studiów dedykowany jest osobom wybitnie uzdolnionym i ma na celu dostosowanie procesu kształcenia do indywidualnych zainteresowań studenta. Cel ten realizowany jest m.in. poprzez przydzielenie opiekuna naukowego. W szczególnych przypadkach dopuszcza się możliwość zastosowania indywidualnej organizacji studiów, w tym zmiany terminów i zasad zaliczania przedmiotów. Na wniosek studenta i po zasięgnięciu opinii prowadzących możliwe jest również zaliczanie przedmiotów z wyższego roku studiów. Szczególne udogodnienia przewidziano dla studentów z niepełnosprawnościami, którzy mogą liczyć m.in. na dostosowanie form egzaminów i zaliczeń oraz zasad udziału w zajęciach.

Zdaniem studentów adaptacja programu do spersonalizowanych potrzeb i różnorodności studentów przebiega na ocenianym kierunku prawidłowo. Uelastycznieniu procesu kształcenia sprzyja fakt, że w ramach wizytowanego kierunku wyodrębniono aż 3 różne plany studiów, różniące się między sobą tematyką oraz realizowanymi przedmiotami.

ZO ocenia dobór metod kształcenia na poszczególnych stopniach kształcenia jako generalnie trafny i umiarkowanie skuteczny w osiągnięciu założonych efektów kształcenia, biorąc w szczególności pod uwagę końcowe efekty kształcenia, skumulowane w poziomie losowo wybranych do wglądu prac dyplomowych.

Ograniczona różnorodność (brak np. zajęć seminaryjnych, które angażują najpełniej studentów) i brak elastyczności metod kształcenia (integracja różnych metod dla przedmiotu w czasie zajęć np. ćwiczeń projektowych z laboratorium, seminarium, itp.) nie pozwala na optymistyczne założenie, że osiągnięte efekty kształcenia na poziomie modułów zajęć oraz całego kierunku pozwolą na przygotowanie studenta do prowadzenia badań – w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia, nie mówiąc już o możliwości udziału w badaniach – w przypadku studentów studiów drugiego stopnia, gdzie liczba modułów powiązanych z badaniami jest stanowczo za mała oraz brakuje metod pozwalających studentom prowadzić badania w trakcie wykonywania projektów kursowych tzw. metoda „design by research”.

Istotnym elementem skuteczności procesu kształcenia są także konsultacje, które pozwalają na nieformalny kontakt ze studentem i indywidualizację jego kształcenia. Konsultacje obowiązują wszystkich pracowników dydaktycznych na WBAiKŚ w wymiarze co najmniej dwóch godzin tygodniowo. Nie wszyscy się z tego wywiązują, czego dowodzą informacje na tablicach przed pokojami z których wynika, że w kilku przypadkach zostały one skrócone do 45 minut.

2.2.

Weryfikacja uzyskiwanych efektów kształcenia odbywa się z wykorzystaniem tradycyjnych metod takich jak: zaliczenia, egzaminy, kolokwia, okresowe przeglądy w postępach nad realizacją projektu, sprawozdania z praktyk oraz prace dyplomowe. W przypadku modułów wykładowych sprawdzanie i ocenianie efektów kształcenia ma formę egzaminu lub kolokwium, w przypadku zajęć ćwiczeniowych: kolokwium, prezentacji lub pracy semestralnej. W przypadku laboratoriów – sprawozdania, klauzury rysunkowe lub plastyczne. W przypadku modułów projektowych stosowane są formy klauzur, przeglądów zaawansowania prac, obrony prac poprzedzających ich ocenę. Możliwość prawidłowej oceny wykonywanych prac badawczych przez studentów pod opieką prowadzących byłaby możliwa, gdyby prace badawcze były publikowane w czasopiśmie, prezentowane na konferencjach lub wdrażane do realizacji.

Kierunek *architektura* objęty jest systemem weryfikacji kształcenia, który znajduje swoje umocowanie w Regulaminie studiów, Regulaminie studenckich praktyk, Regulaminie dyplomowania oraz procedurach związanych z kontrolą jakości kształcenia (hospitacje).

Dla każdego przedmiotu wyszczególnionego w planie studiów jest opracowana karta przedmiotu (udostępniona studentom, wraz planem studiów, pod adresem internetowym: programy.p.lodz). Za przygotowanie karty odpowiada kierownik przedmiotu wraz z zespołem realizującym przedmiot.

W raporcie samooceny (str. 15) zawarto informacje dotyczące zawartości kart przedmiotów, które odbiegają od przedstawionych kart przedmiotów. W szczególności dotyczy to efektów kształcenia, które nie uwzględniają innych efektów niż umiejętności. W znakomitej większości kart brak ponadto odniesienia do efektów kierunkowych. Nieprecyzyjne są również (w wielu przypadkach) zawarte w kartach informacje dotyczące sposobu ich weryfikacji i formowania oceny podsumowującej. Na przykład dla kursu „Architektura miasta” (kod 0643126600) podano bardzo ogólnie: „ocena z prezentacji i z egzaminu”.

Weryfikacja osiągnięć zakładanych efektów kształcenia odbywa się także w wyniku hospitacji zajęć dydaktycznych, które zgodnie z Uchwałą Nr 22/2015 Senatu PŁ stanowią jeden z elementów proceduralnych systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wewnętrznej weryfikacji efektów kształcenia. Protokół z hospitacji (zgodnie z powyższą Uchwałą) powinien

zawierać m.in. ocenę zgodności tematyki zajęć z programem przedmiotu i założonymi efektami kształcenia, a także zgodność metod weryfikacji metod kształcenia. Brak uwag w protokołach hospitacyjnych dotyczących wskazanych powyżej nieprawidłowości wskazuje na wadliwe funkcjonowanie tego elementu weryfikacji efektów kształcenia.

W ramach wizytacji dokonano przeglądu 9 prac etapowych wybranych losowo do oceny. Znalazły się wśród nich projekty, prezentacje seminaryjne, sprawdziany, kolokwia zaliczeniowe, egzaminy. Ich szczegółową ocenę zamieszczono w Załączniku nr 3 (część I) Raportu z wizytacji. W ocenie ekspertów ZO, tematy prac etapowych obejmują zagadnienia zawarte w kartach odpowiednich przedmiotów, a stopień trudności i poziom merytoryczny oraz sposób i formalny poziom nie budzą zasadniczych zastrzeżeń. Niemal wszystkie przejrane prace, w przypadku obniżonej oceny, zawierały uwagi prowadzących, uzasadniające ocenę.

W końcowym etapie procesu kształcenia, na obu jego stopniach, weryfikacja efektów kształcenia dokonywana jest poprzez realizację projektu dyplomowego. Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia dla pracy dyplomowej opisane są w Regulaminie studiów PŁ oraz w Regulaminie egzaminu dyplomowania przyjętym przez Radę Wydziału i obejmują: prezentację i obronę pracy dyplomowej, w trakcie której dyplomant przedstawia projekt, a następnie odpowiada na pytania zawarte w recenzji pracy i sformułowane przez członków komisji egzaminacyjnej. Skład komisji egzaminacyjnej wyznacza Dziekan. W jej skład wchodzi co najmniej 3 osoby, w tym Przewodniczący Komisji Egzaminu Dyplomowego oraz opiekun i recenzent pracy dyplomowej. W składzie komisji musi znajdować się co najmniej jeden nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego (to określa Regulamin studiów PŁ).

Podczas drugiej części egzaminu dyplomant odpowiada na trzy wylosowane pytania z zakresu kształcenia na kierunku *architektura* z list wybranych przez członków komisji. Listy tematów zatwierdza Dziekan w porozumieniu z odpowiednią Wydziałową Komisją Dydaktyczną. Listy te są dostępne na stronie internetowej Wydziału.

Pytania zadawane na egzaminie dyplomowym dotyczą wiedzy z zakresu przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych.

Przegląd pytań egzaminacyjnych dla II stopnia *architektury* nasuwa poważne wątpliwości o poziom tych pytań w odniesieniu do programu kształcenia. Na przykład pytanie z zakresu Projektowania architektonicznego: „Co to jest architektura – należy podać jedną z definicji” należy traktować jako podstawowe dla egzaminu na I stopniu studiów. Podobnie jak szereg innych pytań tego działu, a także innych działów, których pytania w dużym stopniu dotyczą I stopnia studiów. Jest to z punktu widzenia poziomu egzaminu dyplomowego nieprawidłowe i należy ponownie przeanalizować zestawy pytań egzaminacyjnych.

Na podstawie ogólnego przeglądu projektów dyplomowych ZO stwierdza że ich tematyka i zakres wskazują często na niewielkie zróżnicowanie tematyczne prac I i II stopnia.

Przykładowo:

- praca dyplomowa dla I st. (inżynierska), temat: Muzeum Sztuki w Łodzi,
- praca dyplomowa dla II st. (magisterskie), temat: Centrum sztuki w Brześciu,
- praca dyplomowa dla I st., temat: Nowa Synagoga w Łodzi,
- praca dyplomowa dla II st., temat: Projekt Kościoła oraz Plebanii w Plewiskach.

Szczegółowa analiza wybranych 15 prac dyplomowych przedstawiona została w Załączniku nr 3 (część II) Raportu z wizytacji.

Można stwierdzić, iż w większości przypadków przedmiot pracy odpowiada kryteriom dotyczącym prac dyplomowych zarówno inżynierskich, jak i magisterskich na kierunku *architektura*, a część teoretyczna odpowiednio uzasadnia i charakteryzuje część graficzną pracy dyplomowej.

Wśród analizowanych znalazły się prace I i II st., wykonane przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, ocenione od 3,5 do 5,5. Trzeba w tym miejscu jednak zauważyć, że oceny poniżej 4,0 stanowią rzadkość (pojedyncze przypadki).

Przeładowane prace reprezentują różny poziom merytoryczny. Wskazane wcześniej małe zróżnicowanie pomiędzy tematami, zakresem i stopniem trudności pomiędzy dyplomami wieńczącymi I i II stopień kształcenia, znajduje odzwierciedlenie w brakach zauważonych w niektórych pracach dyplomowych. Uwagę zwraca mianowicie, że zastosowane rozwiązania konstrukcyjno-budowlane są dość często nadmiernie schematyczne i nie odpowiadają szczegółowości projektu budowlanego. Zastosowane rozwiązania instalacyjne natomiast, w części opisowej skrótowo scharakteryzowane, zdarza się, że nie znajdują odzwierciedlenia w części graficznej.

Niekiedy szwankuje także część studialno-analityczna, przez co niektóre z przeglądanych prac nie spełniają wymagań stawianych pracom dyplomowym magisterskim na studiach II stopnia na kierunku *architektura*. Ich część opisowa spełnia jedynie wymagania stawiane projektom inżynierskim.

Zdarzają się także zawyżone oceny (zarówno opiekuna, jak i recenzenta).

Dokumentacja prac dyplomowych prowadzona jest w zasadzie prawidłowo (protokół Komisji egzaminacyjnej, opinia recenzenta). Zauważono jednak, występujący dość często brak opisowej opinii o pracy wyrażonej przez opiekuna, a jedynie ocena wyrażona liczbą.

Ostateczny wynik studiów jest ustalany jako suma trzech składników, tj.: 0,6 średniej ważonej (z uwzględnieniem punktów ECTS) ocen uzyskanych w ciągu całego okresu studiów, 0,2 oceny pracy dyplomowej oraz 0,2 oceny z egzaminu dyplomowego.

Potwierdzono bezpośredni udział studentów w części prowadzonych w jednostce badań naukowych oraz działalności projektowo-twórczej. Są to działania studentów prowadzone w ramach kół naukowych. Formami rozpowszechniania ich efektów są publikacje naukowe, referaty konferencyjne, warsztaty i wystawy. W tym zakresie jednostka udokumentowała warunki, jakie musi spełniać jednostka organizacyjna uczelni, aby prowadzić studia o profilu ogólnoakademickim sprecyzowane w § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r., w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. 2016 poz. 1596).

Politechnika Łódzka prowadzi badania dotyczące opinii pracodawców o absolwentach Uczelni. Raporty z tego badania przekazywane są Komisji ds. Jakości Kształcenia, a wnioski władzom Instytutu Architektury. Biuro Karier przekazuje Wydziałowi również wyniki Badania Losów Zawodowych Absolwentów PŁ. Sytuacja zawodowa absolwentów badana jest etapowo: w trakcie obrony pracy dyplomowej, po pół roku, po okresie 3-5 lat po ukończeniu studiów. W systemie zarejestrowanych jest 71% absolwentów WBAiIŚ. Wyniki badań pokazują, że z oferty programowej Wydziału zadowolonych jest 54% ankietowanych, a 78% podjęłoby decyzję o ponownym wyborze tego samego kierunku.

Na podstawie przekazanych informacji o losach badanych absolwentów można stwierdzić, że do dnia 31 stycznia 2017 r. w systemie zarejestrowało się ponad 4 tys. absolwentów Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, z czego 71% wyraziło zgodę na udział w badaniach. Biorąc pod uwagę absolwentów PŁ, którzy ukończyli *architekturę* (program kształcenia: architektura i urbanistyka, architektura wewnątrz oraz inżynieria architektoniczna (IFE)), odsetek osób uczestniczących w badaniu kształtuje się na poziomie 36%.

Badania wykazały, że 71% studentów *architektury* podejmowało pracę w trakcie studiów. W większości przypadków była to praca dorywcza i wakacyjna (35% badanych), 20% osób pracowało przez dwa ostatnie lata studiów, natomiast 19% tylko na ostatnim roku studiów.

Rok po studiach, na pytanie czy masz stałą pracę, pozytywnie odpowiadało 55% absolwentów *architektury*: 22% z tych osób znajdowało zatrudnienie na podstawie umowy na czas określony, 23% na umowę na czas nieokreślony. 89% respondentów pracuje w małych przedsiębiorstwach. Wskaźnik zatrudnienia, wśród absolwentów *architektury*, na przestrzeni ostatnich lat wykazuje tendencję rosnącą. Trzy lata po zakończeniu nauki 78% architektów posiada status osoby zatrudnionej. Większość respondentów deklaruje pracę zgodną z kierunkiem studiów oraz uznaje ją za interesującą i dającą możliwość rozwoju zawodowego. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili przekonanie, że stosowane metody sprawdzania i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów kształcenia oraz motywują do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Szczegółowe informacje dotyczące stosowanych metod i zasad weryfikacji oraz sposobu ustalania ocen podawane są w ogólnodostępnych sylabusach, a także prezentowane podczas pierwszych zajęć. Zdaniem studentów metodą, która w największym stopniu motywuje ich do udziału w procesie nauczania i uczenia się jest ocena projektów. Dzieje się tak dlatego, że ewaluacja dokonywana jest na bieżąco i przy aktywnym udziale studentów, co umożliwi skuteczne doskonalenie warsztatu pracy niezbędnego z punktu widzenia przyszłej pracy zawodowej. W opinii studentów sposób oceniania jest sprawiedliwy i równy dla wszystkich, a jego wyniki – wiarygodne i porównywalne. Zasady oceniania cechują się stabilnością i obiektywizmem. Studenci mają świadomość obowiązujących wymagań oraz dostrzegają korelację pomiędzy stopniem ich spełnienia a uzyskiwanymi wynikami oceny. Pozytywnie opiniowana jest organizacja procesu kształcenia, w tym sposób określenia czasu przeznaczonego na rozwiązywanie zadań oraz sposób rozplanowania sesji egzaminacyjnych. Wyniki egzaminów i zaliczeń ogłaszane są z poszanowaniem obowiązujących terminów i procedur, w tym zasad ochrony danych osobowych. Studentom zapewnia się możliwość uzyskania informacji zwrotnej w sposób umożliwiający zrozumienie popełnionych błędów i wyciąganie wniosków na przyszłość. Regulamin studiów gwarantuje prawo wglądu do ocenionych prac pisemnych wraz z możliwością uzyskiwania dodatkowych wyjaśnień. Ewentualne wątpliwości omawiane są w ramach konsultacji indywidualnych, przy udziale nauczycieli uczestniczących w procesie oceny. Studenci wykazali się wiedzą na temat stosowanego w Jednostce systemu antyplagiatowego, a także wiedzą na temat możliwych skutków nieuczciwego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych lub zaliczeniowych. Na wypadek sytuacji konfliktowych zagwarantowano możliwość ubiegania się o przeprowadzenie egzaminu lub zaliczenia w formie komisyjnej. Z relacji studentów wynika, że choć instytucja ta jest im znana, to w praktyce nie znajduje zastosowania. Jako prawdopodobną przyczynę wskazano brak potrzeby kwestionowania wyników oceny, co może być odzwierciedleniem jakości funkcjonującego systemu. Uzasadnione zastrzeżenia wzbudziła natomiast treść § 20 ust. 7 Regulaminu studiów, w myśl którego konsekwencją niezdanego egzaminu lub zaliczenia komisyjnego, a także nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do egzaminu lub zaliczenia może być m.in. skreślenie z listy studentów. Studenci mogą nie występować o egzamin komisyjny (choć istnieją uzasadnione powody o wystąpienie o taki egzamin) z obawy, że w przypadku jego niezdania zostaną skreśleni z listy studentów. Władze Jednostki wyjaśniły, że ziszczenie się przesłanek opisanych w powołanym przepisie nigdy nie było samoistną podstawą do zastosowania tak poważnej sankcji. Mimo to – w przekonaniu ZO, popartym opiniami studentów – taki sposób sformułowania przepisu może skutecznie utrudniać dostęp do omawianej instytucji.

2.3

Oferta rekrutacyjna adresowana jest przede wszystkim do absolwentów szkół średnich województwa łódzkiego i okolicznych regionów. Zasady i warunki przyjęcia na studia określa uchwała Senatu PŁ, obejmująca także limit ustalony na podstawie rekomendacji Wydziału.

Zasady rekrutacji są przejrzyste, dostępne na stronie internetowej Uczelni. Kandydat na studia I stopnia musi legitymować się świadectwem maturalnym (lub innym zagranicznym równoważnym dokumentem). W postępowaniu kwalifikacyjnym na kierunek *architektura* brane są pod uwagę wyniki maturalne z matematyki i języka obcego. Dodatkowym elementem jest sprawdzian uzdolnień plastycznych. Sprawdzian ten trwa łącznie 5 godzin i polega na wykonaniu ołówkiem dwóch rysunków odręcznych na zadane tematy. Maksymalna liczba punktów wynosi 500. Warunkiem dalszej klasyfikacji kandydata jest uzyskanie co najmniej 250 pkt. Rekrutacja na kierunek architektura odbywa się rozdzielnie na: „architektura (architektura)” oraz „architektura (architektura wnętrz)” <http://rekrutacja.p.lodz.pl/pl/lista-kierunkow-0>. Rekrutacja odbywa się zatem na „ukrytą” specjalność (niewykazaną planem studiów), co jest nieprawidłowe i powinno być zmienione.

Niewielka skala odsiewu i rezygnacji ze studiów świadczy że spadek liczby kandydatów i studentów wynika z innych przyczyn. W Raporcie samooceny zawarto informację o zmniejszającej się liczbie chętnych do studiowania na kierunku *architektura* prowadzonym na WBAiIŚ PŁ, zwłaszcza na stopniu I, spowodowanym niżem demograficznym oraz konkurencją innych szkół. Z tej samej przyczyny nie uruchomiono w bieżącym roku studiów niestacjonarnych. Być może skrócenie okresu studiów byłoby istotną zachętą do ich podejmowania.

Podstawą klasyfikacji kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne drugiego stopnia jest suma punktów z dyplomu i rozmowy kwalifikacyjnej, obliczona zgodnie z zasadami podanymi w warunkach rekrutacji. Do dalszego postępowania kwalifikacyjnego przechodzą wyłącznie kandydaci, którzy z przeprowadzonej rozmowy kwalifikacyjnej uzyskali ocenę różną od zera. W warunkach rekrutacji nie uwzględnia się, oprócz kierunku architektura, żadnych innych kierunków studiów, po których można rekrutować na II stopień. Z tego względu identyfikacja efektów kształcenia po I stopniu jest bezproblemowa, ponieważ efekty te są bardzo podobne na wszystkich tego typu kierunkach w Polsce⁴. Kwalifikacje wymagane na studiach II stopnia są określone dyplomem inżyniera architekta uzyskanym na I stopniu studiów. Można poddawać w wątpliwość zasadność nieprzyjmowania na II stopień absolwentów po kierunku budownictwo ogólne uzasadniając to faktem, że zarówno po ukończeniu studiów na budownictwie, jak i na architekturze uzyskuje się prawo do tzw. ograniczonych uprawnień projektowych, zrównując w ten sposób pozycję absolwentów na obu kierunkach. Po wprowadzeniu programu wyrównawczego kształcenie na kierunku architektura dawałoby możliwość prowadzenia programu interdyscyplinarnego kształcenia studentów na tym kierunku i rozszerzało możliwość działania architektów w pracy zawodowej i naukowo-badawczej.⁵

W przekonaniu studentów obecnych na spotkaniu z ZO przyjęte kryteria rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Studenci pozytywnie opiniują zarówno obowiązujące zasady i limity przyjęć, jak i dostępność, rzetelność czy przejrzystość publikowanych informacji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Plany studiów, formy i organizacja zajęć, w tym organizacja praktyk oraz czas trwania procesu kształcenia są dla studiów stacjonarnych I i II stopniu zgodne ze standardami kształcenia kierunku architektura. Na podkreślenie zasługuje fakt prowadzenia jednej ze specjalności w języku angielskim.

⁴ na II stopniu nie występuje rekrutacja na kierunek prowadzony w języku obcym.

⁵ Zamknięcie się środowiska architektów na tego typu poszerzenie horyzontów dyscypliny świadczy o korporacyjnym charakterze zawodu i jest sprzeczne z zasadami procesu bolońskiego.

Niezgodność ze standardami w zakresie liczby całkowitej godzin zajęć wykazują studia niestacjonarne na I i II stopniu studiów. Szacowany nakład pracy studentów, mierzony liczbą punktów ECTS, wymaga korekt ze względu na błędy i niespójności w przyporządkowywaniu liczby ECTS do godzin kontaktowych i pracy własnej oraz zróżnicowania liczby ECTS dla tych samych przedmiotów o tej samej liczbie godzin dydaktycznych w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym.

Dobór treści programowych na I i II stopniu studiów zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych uwzględnia wymagany, minimalny zakres treści kształcenia ustalonych w standardach kształcenia dla kierunku architektura dla treści podstawowych i kierunkowych.

Dobór treści programowych na ocenianym kierunku, mimo iż odpowiada standardom kształcenia na I stopniu, wymaga dalszych korekt i powiązania z prowadzonymi w jednostce badaniami naukowymi w celu zwiększenia ich wpływu na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku na II stopniu jest w zasadzie zgodny z zakładanymi efektami kształcenia i uwzględnia w wymaganym zakresie aktualny stan wiedzy w dyscyplinie architektura i urbanistyka, do których odnoszą się efekty kształcenia, w tym wyniki prowadzonych w jednostce badań naukowych w dziedzinach nauki i sztuki związanych z tym kierunkiem studiów.

Korekty wymagają natomiast karty przedmiotów na I i II stopniu ze względu na brak w opisach efektów kształcenia podziału na efekty z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Generalnie stosowane są klasyczne metody kształcenia, oparte na przekazywaniu przez nauczyciela wiedzy. Wykorzystywana na wybranych zajęciach metoda kształcenia PBL (Project Based Learning – kształcenie na bazie problemu/projektu), na studiach inżynierskich i magisterskich, jest zorientowana na studenta i motywuje do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Metoda ta umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w zakresie przygotowania do prowadzenia badań na I stopniu studiów oraz udział w badaniach na II stopniu studiów.

Na studiach I i II stopnia dominujący jest klasyczny system sprawdzania i oceniania postępów uczenia się (kartkówki, kolokwia, przeglądy projektów, itp.) oraz tradycyjny system oceny stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Zakres i poziom efektów kształcenia uzyskanych przez studentów jest weryfikowany poprzez prace etapowe i egzaminacyjne, projekty, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, osiągnięcia naukowe i inne studentów, pozycję absolwentów na rynku pracy i dalszą edukację.

Należy zauważyć że realizowana na pierwszym stopniu studiów koncepcja rekrutacji na ukryte specjalności, jest z jednej strony niezgodna z zasadami rekrutacji na kierunek architektura (architektura wewnątrz jest odrębnym kierunkiem kształcenia, do którego prowadzenia Wydział nie posiada uprawnień), a z drugiej sprzeczna z założeniami procesu bolońskiego, według których jedną z podstawowych zasad jest kształcenie ogólne, pozwalające na zróżnicowany wybór dalszej ścieżki kształcenia na drugim stopniu studiów, a także lepsze dostosowanie się do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Jest to niewątpliwie duży mankament przyjętej koncepcji rekrutacji.

Mocne strony:

Plan i program studiów opracowany dla studentów kierunku *architektura* na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska PŁ pod względem formalno-prawnym został przygotowany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów weterynarii i architektury (Dz. U. Nr 207 z 2011 r., poz. 1233) oraz z wytycznymi Krajowych Ram Kwalifikacji i oparty na efektach kształcenia (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego zał. 5 (Dz. U. Nr 253 z 2011 r., poz. 1520). Zarówno czas trwania studiów, jak i

ogólna liczba punktów ECTS, jaką musi osiągnąć student są zgodne z wymogami i powinny umożliwić osiągnięcie efektów kształcenia wymaganych dla kierunku *architektura* oraz uzyskanie kwalifikacji inżynierskich i magisterskich pod warunkiem, że Wydział dokona stosownych zmian przedstawionych w zaleceniach.

Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy. Wyniki raportu dopiero będą brane pod uwagę przy weryfikacji planów i programów studiów.

I stopień studiów (trzy specjalności)	II stopień studiów
Kształcenie w języku angielskim	–
Dostępność indywidualnego programu kształcenia	
Wysoka liczba zajęć praktycznych	
Wydłużony czas trwania praktyk zawodowych (od 10 tygodni do 3 miesięcy)	Praktyka zawodowa
Metoda PBL kształcenia – zintegrowane kształcenie na wybranych przedmiotach projektowych	
Zintegrowany System Informacji Dydaktycznej (ZSID)	
Egzamin z rysunku odrębnego	Rozmowa kwalifikacyjna
Udział interesariuszy zewnętrznych w dostosowywaniu treści kształcenia do potrzeb rynku pracy	

Jako słabe strony ocenianego programu i planu studiów należy wskazać:

- liczba godzin na studiach niestacjonarnych I stopnia nie spełnia warunku zawartego w standardach kształcenia dla kierunku studiów *architektura*, w którym zawarto wymóg, aby liczba godzin nie była mniejsza niż 2500 – obecnie jest 2085 godzin;
- liczba godzin na studiach niestacjonarnych II stopnia w planie studiów wynosi 780 i jest niższa o 120 godzin od wymaganej w standardach liczby 900 godzin kontaktowych;
- karty przedmiotów, które wymagają poprawy w zakresie sformułowanych efektów kształcenia, prawidłowego ich odniesienia do efektów kierunkowych, prawidłowego naliczania punktów ECTS czy doboru literatury;
- brak odpowiedniej liczby punktów ECTS dla I stopnia studiów modułów przedmiotów powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi (znacznie poniżej 50% w stosunku do całkowitej liczby punktów);
- w pracach dyplomowych brak zróżnicowania w tematach na I i II stopniu studiów uwzględniającego poziom kształcenia;
- poziom pytań egzaminacyjnych nie odpowiada programowi kształcenia na II stopniu studiów;
- w pracach dyplomowych brak celu i zakresu pracy, prace o charakterze studialnym nie zawierają krytycznej analizy przedstawianych zagadnień, dość skromny przegląd literatury, stwierdzone przypadki zawyżania oceny w stosunku do zakresu i nakładu pracy dyplomanta, w wielu pracach dyplomowych opiekunem i recenzentem pracy są osoby ze stopniem doktora;
- czas trwania studiów jest za długi w stosunku do zakładanych efektów kształcenia efektów kształcenia (tendencja do skracania studiów stacjonarnych jest powszechna i wynika z ograniczania kosztów kształcenia – dalsze uzupełnianie kształcenia odbywa się w systemie permanentnego uczenia się, co już obecnie jest realizowane przez Izby Zawodowe w formie szkoleń, wykładów i warsztatów organizowanych dla członków Izby Architektów RP).

Dobre praktyki

Wdrożenie metodyki Project Based Learning – włączenie studentów w prace zespołów interdyscyplinarnych – wspólne rozwiązywanie złożonych problemów badawczych w ramach wybranych modułów kształcenia.

Zalecenia

1. Należy zwiększyć liczbę godzin zajęć na studiach niestacjonarnych I stopnia na 2500 godzin, a na studiach niestacjonarnych II stopnia na 900 godzin, aby spełnić wymogi standardów kształcenia zawarte w rozporządzeniu MNiSW z dnia 29.09.2011 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów weterynarii i architektury (Dz. U. Nr 207 z 2011 r., poz. 1233).
2. Należy dokonać korekty przedmiotowych efektów kształcenia, tak aby były spójne z kierunkowymi efektami kształcenia z podziałem na wiedzę, umiejętności i kompetencje. Efekty przedmiotowe powinny być prawidłowo odniesione do efektów kierunkowych w kartach modułów/przedmiotów.
3. Należy dokonać korekty kart przedmiotów, zweryfikować przedmiotowe efekty kształcenia i treści kształcenia, tak aby były możliwe do osiągnięcia przy założonej liczbie godzin zajęć i przypisanych im prawidłowo punktach ECTS. Plany studiów stacjonarnych i niestacjonarnych powinny zawierać takie same formy zajęć w modułach kształcenia. Konieczna jest korekta kart dotyczących projektu dyplomowego.
4. Należy dokonać korekty tematów prac dyplomowych na I i II stopniu studiów dostosowując je do poziomu kształcenia, jak też położyć większy nacisk na jakość prac dyplomowych projektowych oraz ich rzetelną ocenę adekwatną do zakresu, jak i nakładu pracy dyplomanta.
5. Należy rozważyć skrócenie czasu studiów na I stopniu z 8 semestrów do 7 semestrów, a na II stopniu z 4 semestrów do 3.
6. Rekrutację na kierunek *architektura* należy przeprowadzać na kierunek studiów, a nie na „ukryte” specjalności.
7. Należy przeprowadzić korektę Regulaminu studiów w części dotyczącej egzaminów/zaliczeń komisyjnych celem wykreślenia sankcji w postaci skreślenia z listy studentów. Gdy sankcją za niezdanie egzaminu komisyjnego może być skreślenie z listy studentów – studentów w zasadzie pozbawia się prawa do wystąpienia o taki egzamin (mimo formalnego przyzwolenia).

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1

Jednostka wdrożyła procedury uwzględniające udział interesariuszy wewnętrznych w procesach związanych z projektowaniem, zatwierdzaniem, monitorowaniem i okresowym przeglądem programu kształcenia, a także z oceną stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Przedstawiciele studentów i doktorantów wchodzi w skład Senatu Uczelni oraz Rady Wydziału, stanowiąc – zgodnie z art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* – nie mniej niż 20% ich składu. Wybór przedstawicieli następuje z poszanowaniem autonomii samorządu studenckiego.

Z informacji uzyskanych od Wydziału wynika, że wszelkie decyzje dotyczące programu, efektów kształcenia oraz ich weryfikacji podejmuje Rada Wydziału po wcześniejszym

przygotowaniu dokumentów przez Komisję Dydaktyczną kierunku *architektura*, której przewodniczącym jest Prodziekan ds. Studiów Niestacjonarnych i Jakości Kształcenia (odpowiedzialny za jakość kształcenia na WBAIŚ). W skład Komisji Dydaktycznej wchodzi pracownicy Instytutu Architektury i Urbanistyki (IAU) prowadzący zajęcia na kierunku oraz przedstawiciele studentów i doktorantów delegowani przez Samorząd Studencki. Wszelkie decyzje podejmowane przez Radę Wydziału opiniowane są przez Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego (np. uchwała Nr 3/06/2013 z dn. 26.06.2013 r. w sprawie opinii programu studiów I st., niestacjonarne na kierunku „architektura i urbanistyka”). Na Wydziale funkcjonują: Komisja ds. Jakości Kształcenia (zgodnie z § 5 zarządzenia Rektora Nr 8/2013 z dn. 19.04.2013 r. w sprawie koordynatorów w systemie zarządzania jakością PŁ i komisji w zakresie jakości kształcenia – do jej zadań należy m. in.: opracowywanie propozycji zmian w programach kształcenia oraz opracowywanie projektów nowych programów kształcenia według ustalonych procedur) oraz Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia, powołane jako organy doradcze dla Komisji Dydaktycznej, które mają za zadanie obserwację procesu zarządzania kierunkiem i wskazywanie potrzebnych zmian w celu doskonalenia kształcenia. Wprowadzenie zmian poprzedzają konsultacje, w których uczestniczą wszystkie jednostki Instytutu Architektury i Urbanistyki, a także wyłonieni przedstawiciele studentów obu stopni studiów i wszystkich planów kształcenia. Od początku roku akademickiego 2016/2017 trwa weryfikacja programu studiów zmierzająca do wprowadzenia zmian w programie kształcenia, oparta na wnioskach zgłoszonych w trakcie spotkań w poprzednim roku akademickim dyrekcji IAU z pracownikami i przedstawicielami studentów oraz na podstawie uwag zgłoszonych w ankietach wypełnionych przez absolwentów.

ZO zwraca jednakże uwagę, że w składzie żadnej z poniższych komisji nie ma przedstawicieli studentów (uchwała Rady Wydziału Nr 3.11/KOJ/682/2012 z dn. 25.10.2012 r. w sprawie składu Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia, uchwała Rady Wydziału Nr 4.3.1/KJ/722/2016 z dn. 22.09.2016 r. w sprawie składu komisji ds. jakości kształcenia – jest tylko doktorantka; uchwała Rady Wydziału Nr 3.3KD/723/2016 z dn. 13.10.2016 r. w sprawie składu komisji dydaktycznej kierunku *architektura*). Kierowniczka Dziekanatu poinformowała ZO, że studenci są zapraszani drogą mailową na posiedzenia tych komisji. Analiza dokumentacji, poparta uzyskanymi opiniami, pozwala stwierdzić, że studenci mają rzeczywisty wpływ na program kształcenia. Potwierdzają to w szczególności listy obecności, protokoły posiedzeń ww. gremiów oraz pisemne opinie właściwego organu samorządu studenckiego. Zastrzeżenia wzbudza fakt, iż w przypadku komisji wydziałowych udział przedstawicieli studentów nie został usankcjonowany prawnie. W szczególności studenci nie zostali uwzględnieni w aktach powołujących składy organów na bieżące kadencje władz Wydziału. W świetle zaistniałej sytuacji studenci nie mogą zostać uznani za równoprawnych członków tych organów. Władze Wydziału wyjaśniły, że jest to spowodowane częstymi zmianami osób piastujących funkcje przedstawicielskie, co jednak – zdaniem ZO – nie usprawiedliwia zastanego stanu rzeczy. Problem został zakomunikowany władzom Uczelni podczas spotkania podsumowującego wizytację. Należy również zwrócić uwagę, że członkostwo studentów we wskazanych organach nie zostało wprost zagwarantowane w aktach statuujących wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Nie zmienia to faktu, że studenci są zapraszani na posiedzenia i mogą swobodnie wyrażać swoje opinie. Sprawy programowe omawiane są zarówno podczas posiedzeń, jak i w trakcie mniej formalnych spotkań. Efektywność obu form konsultacji oceniana jest wysoko. Zdaniem członków Wydziałowej Rady Samorządu współpraca z organami Jednostki przebiega bez zastrzeżeń.

Przykładowym działaniem WBAIŚ zmierzającym w kierunku dostosowania się do potrzeb rynku pracy jest np. podjęcie prac zmierzających do wdrożenia w ramach Wydziału wielobranżowego przedmiotu opartego na programowaniu BIM (w ubiegłym roku akademickim odbyło się szkolenie dla pracowników w programowaniu BIM). W celu ustalenia

potrzeb przyszłych pracodawców zorganizowane było 15.02.2017 r. spotkanie, na którym zaproszeni przedstawiciele wiodących firm z branży (m. in. Mosty Łódź, Probudmix Zgierz, Ispol-projekt Łódź), przekazali swoje uwagi do programów studiów już istniejących, jak również planowanych nowych studiów podyplomowych. Znaczną rolę dla doskonalenia programu kształcenia mają opinie zgłaszane przez członków samorządów zawodowych i pracodawców zatrudniających studentów w ramach praktyk (np. ŁOIA, Miejska Pracownia Urbanistyczna, Biuro Architekta Miasta).

Zgodnie z uchwałą Senatu Nr 14/2011 z dn. 21.12.2011 r. z późn. zm. w sprawie wytycznych dotyczących opracowania planów studiów i programów kształcenia efekty kształcenia dla programu kształcenia, odpowiednie dla poziomu i profilu kształcenia, podlegają następującej procedurze zatwierdzenia: Rada Wydziału zatwierdza projekt efektów kształcenia dla programu kształcenia i za pośrednictwem Dziekan przekazuje go Rektorowi. Komisja Senacka Dydaktyki i Spraw Studenckich opiniuje zaproponowane efekty kształcenia. Po uzyskaniu pozytywnej opinii, Senat uchwala efekty kształcenia dla programu. Rada Wydziału, po zasięgnięciu opinii Samorządu Studenckiego, uchwala program kształcenia, zgodny z określonymi przez Senat efektami kształcenia i innymi wytycznymi Senatu, a następnie przekazuje go do Działu Kształcenia. Prorektor ds. Edukacji weryfikuje program pod względem formalnym. Zmiany w programach kształcenia, uchwalone przez Radę Wydziału, podlegają po weryfikacji Prorektora ds. Edukacji jedynie zgłoszeniu do Działu Kształcenia, o ile nie zmieniają efektów kształcenia określonych uchwałą Senatu, Wydział opracowuje i wdraża regulamin pracy komisji dydaktycznych i okresowo ocenia jej funkcjonowanie. Regulamin uwzględnia opiniowanie programów kształcenia przez interesariuszy zewnętrznych. W przypadku kierunku *architektura* należy uwzględniać wymogi standardów kształcenia zawarte we właściwym rozporządzeniu dla tego kierunku.

Zgodnie z uczelnianymi aktami prawnymi, jak np. uchwała Senatu Nr 3/2011 z dn. 30.03.2011 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości w Politechnice Łódzkiej, zarządzenie Rektora Nr 8/2013 z dn. 19.04.2013 r. w sprawie koordynatorów w systemie zarządzania jakością PŁ i komisji w zakresie jakości kształcenia, programy kształcenia podlegają monitorowaniu przez system kontroli jakości, który pozwala na ciągłą ich weryfikację w oparciu o wyniki ankiet studentów i absolwentów, hospitacje, konsultacje z Radą Naukowo-Gospodarczą, potrzeby rynku pracy, osiągnięcia naukowo-badawcze kadry i współczesne trendy w kształceniu architektów. Uwagi dotyczące zmian w planie i programie studiów mogą zgłaszać zarówno interesariusze wewnętrzni (nauczyciele, studenci), jak i zewnętrzni (np. Rada Naukowo-Gospodarcza czy Izba Architektów).

Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się z wykorzystaniem tradycyjnych metod, takich jak: egzaminy, kolokwia (wykłady), kolokwia, prezentacje lub prace semestralne (ćwiczenia), sprawozdania, klauzury rysunkowe lub plastyczne (laboratoria), klauzury, przeglądy zaawansowania prac, obrony prac poprzedzające ich ocenę (ćwiczenia projektowe). Kontrolę jakości kształcenia w tym zakresie stanowią hospitacje zajęć (np. Sprawozdanie z hospitacji na WBAIS – „studenci na ogół wysoko oceniają wiedzę i zaangażowanie prowadzących zajęcia, materiały dydaktyczne przez nich przygotowane, organizację i wykorzystanie czasu zajęć”).

Skuteczność monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia jest niezadowolająca.

W protokołach brak jest uwag poszczególnych ogniw SZJK i naprawy wskazanych w pkt 4 Raportu z wizytacji (Kryterium 2) nieprawidłowości, takich jak:

- zbyt mała liczba godzin zajęć (godzin kontaktowych) na studiach niestacjonarnych I i II stopnia w stosunku do wymagań standardów;

- brak odpowiedniej liczby punktów ECTS w przypadku I stopnia studiów dla modułów przedmiotów powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi (znacznie poniżej 50% w stosunku do całkowitej liczby punktów);
 - błędy w kartach przedmiotów dotyczące braku podstaw do przyjęcia liczby punktów ECTS;
 - brak monitorowania jakości prac dyplomowych,
- co wskazuje na wadliwe funkcjonowanie uczelnianego i wydziałowego SZJK.

3.2

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi na stronie: <https://www.p.lodz.pl/pl/wszjk-pl-struktura-systemu> WSZJK w PŁ obejmuje następujące obszary: zapewnienie jakości kształcenia, ocenę jakości kształcenia, doskonalenie jakości kształcenia, ocenę systemu zapewnienia jakości kształcenia, doskonalenie systemu zapewnienia jakości kształcenia, publikowanie informacji m.in. o programach studiów (w tym efektach kształcenia), organizacji i procedurach toku studiów, ocenach jakości kształcenia i akredytacjach.

Aktualne informacje zarówno dla interesariuszy wewnętrznych (pracowników, studentów), jak i zewnętrznych (kandydatów, absolwentów, pracodawców) dostępne są w wersji elektronicznej na stronach internetowych Politechniki (<https://www.p.lodz.pl/pl>), Wydziału (<http://bais.p.lodz.pl/>) oraz Instytutu Architektury i Urbanistyki (<http://bais.p.lodz.pl/index.php/i35>). Za treść, aktualność, kompleksowość i zrozumiałość informacji umieszczanych na stronach internetowych odpowiada m. in. Dziekan Wydziału. Informacje są także dostępne w wersji papierowej w formie wydruków, plakatów, folderów, itp. umieszczanych w gablotach Dziekanatu i na tablicach ogłoszeń w Instytucie. Za pomocą poczty elektronicznej przekazywane są, np. materiały wykładowe, dokonywane korekty projektów i konsultacje w systemie e-learning.

Ponadto na Politechnice w ramach systemu „wirtualnej uczelni” virTUL uruchomiono m.in. platformę WIKAMP w celu prezentacji materiałów dydaktycznych, organizowania i rozliczania różnorodnych aktywności użytkowników, a także oceniania globalnych i indywidualnych efektów kształcenia na poziomie przedmiotu. System dostarcza informacji niezbędnych dla rozliczania indywidualnej ścieżki kształcenia studenta.

ZO zwraca uwagę, że od 20 maja 2015 r. (dostęp 10.05.2017, czyli już praktycznie 2 lata) zakładka „Jakość Kształcenia” (<http://bais.p.lodz.pl/index.php/jakosc-ksztalcenia>) nie została uzupełniona żadnymi treściami, jak np. składy wydziałowych komisji, itp. Ponadto, w ankietach studenckich brakuje pytań dotyczących oceny publicznego dostępu do informacji (jakości, aktualności, kompleksowości, zrozumiałości, dostępności, itd.).

Jednostka zapewnia publiczny dostęp do kompleksowej informacji o programie i procesie kształcenia. Informacje udostępniane są za pośrednictwem stron internetowych, systemów informatycznych, a także w formie drukowanych plakatów, folderów i ogłoszeń. Zasób informacji obejmuje m.in. bieżące komunikaty, regulaminy i procedury, formularze wniosków, programy i plany studiów, efekty kształcenia, zasady rekrutacji, karty przedmiotów (sylabusy), plany i harmonogramy zajęć, harmonogramy konsultacji, oferty praktyk i wyjazdów. Informacje o indywidualnych ścieżkach kształcenia, w tym wynikach sprawdzania i oceny, przekazywane są za pośrednictwem zamkniętego portalu WebDziekanat. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA informacje są aktualne, rzetelne i wyczerpujące, zaś rozwiązania przyjęte w zakresie stosowanych form komunikacji – skuteczne i satysfakcjonujące.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Zarówno Uczelnia, jak i Wydział zapewniają interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym publiczny dostęp do podstawowych informacji nt. programu kształcenia i realizacji procesu

kształcenia, zarówno w wersji elektronicznej (strony WWW, virTUL), jak i papierowej (foldery, gabloty), jednakże w niektórych aspektach informacje te wymagają uzupełnienia (zakładka „Jakość Kształcenia” na stronie wydziałowej).

Wydział zapewnia interesariuszom wewnętrznym (Rada Wydziału, Komisji ds. Jakości Kształcenia, Komisji Oceny Jakości Kształcenia oraz Komisji Dydaktycznej kierunku *architektura*, nauczyciele akademicy kierunku, studenci) i zewnętrznym (spotkanie z przedstawicielami wiodących firm z branży) udział w projektowaniu, zatwierdzaniu, monitorowaniu i okresowym przeglądzie programu kształcenia. ZO zwraca jednakże uwagę, że chociaż studenci posiadają rzeczywisty wpływ na program kształcenia oraz współuczestniczą w podejmowaniu kluczowych decyzji, ale nie są pełnoprawnymi członkami żadnej z ww. trzech Komisji. Studentom zapewnia się publiczny dostęp do kompleksowej informacji o programie i procesie kształcenia – w stopniu i formie odpowiadającej ich potrzebom.

Uczelniany i wydziałowy SZJK działa w sposób powierzchowny – program i plan studiów kierunku *architektura* Jednostka dopuściła do realizacji bez koniecznej kontroli dokumentacji, w której ZO stwierdził błędy i braki. ZO zaobserwował: zbyt małą liczbę godzin kontaktowych w stosunku do wymagań standardów; błędy w kartach przedmiotów dotyczące braku podstaw do przyjęcia liczby punktów ECTS; brak odpowiedniej liczby punktów ECTS w przypadku I stopnia studiów dla modułów przedmiotów powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi czy też opisane w pkt 1 Raportu z wizytacji braki i błędy w odniesieniu do efektów kształcenia oraz brak monitorowania jakości prac dyplomowych, co wskazuje na wadliwe działanie Systemu.

Dobre praktyki

W roku akademickim 2016/17 wraz z Samorządem Studenckim, podjęto działania mające na celu podniesienie wskaźnika zwrotności ankiet. Ustalono, że przed rozpoczęciem każdej ankietyzacji, Samorząd Studencki zorganizuje spotkania studentów z Prodziekanem ds. Studiów Niestacjonarnych i Jakości Kształcenia, na którym przedstawione zostaną wyniki zwrotności ankiet za lata ubiegłe oraz kroki, jakie mają zostać podjęte w wyniku uzyskanych informacji.

Zalecenia:

1. Usprawnienie prac gremiów WSZJK w celu poprawy skuteczności systemu, w szczególności w zakresie przeglądu programu kształcenia kierunku *architektura* wraz ze zwróceniem uwagi na jakość prac dyplomowych.
2. Prawne usankcjonowanie członkostwa przedstawicieli studentów w komisjach wydziałowych. Wpisanie na stałe przedstawicieli studentów, jako pełnoprawnych członków, do składów: Komisji ds. Jakości Kształcenia, Komisji Oceny Jakości Kształcenia oraz Komisji Dydaktycznej kierunku *architektura*.
3. Uzupełnienie treściami zakładki „Jakość Kształcenia” o składy wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia, terminy posiedzeń, itp. Proponuję się tam także zamieścić ogólne zbiorowe opracowania dot. wyników ankiet studentów i absolwentów WBAIS.
4. Wprowadzenie do ankiet studenckich pytań dotyczących oceny publicznego dostępu do informacji (jakości, aktualności, kompleksowości, zrozumiałości, dostępności, itd.).

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1

Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej prowadzi studia na kierunku *architektura* na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, oraz na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Przedstawiony przez Jednostkę wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe na ocenianym kierunku stanowi 31 nauczycieli akademickich: 7 samodzielnych nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora habilitowanego (w tym 3 z tytułami profesora), 24 pracowników ze stopniem naukowym doktora. Skład pracowników tworzących minimum kadrowe uaktualniany jest przed rozpoczęciem roku akademickiego w oparciu o dokumentację osiągnięć naukowych i/lub artystycznych w dyscyplinie bezpośrednio związanej z kierunkiem architektura.

Ocena przeprowadzona przez zespół PKA w zakresie niniejszego kryterium opiera się na informacjach z przesłanej dokumentacji, dokumentów udostępnionych podczas wizytacji oraz informacji pozyskanych w trakcie bezpośrednich rozmów z władzami Wydziału i Kierunku. Zostały one przeanalizowane w świetle wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. 2016 poz. 1596).

Szczegółowemu przeglądowi poddano:

- oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego,
- dorobek nauczycieli odpowiadający specjalizacji naukowej,
- obciążenia dydaktyczne.

Dorobek naukowy odpowiadający obszarowi wiedzy nauki techniczne, wykazuje 29 pracowników zaliczani do minimum kadrowego. Wśród nich dorobek 28 pracowników odpowiada dziedzinie nauki techniczne i dyscyplinie naukowej architektura i urbanistyka. Dorobek 1 pracownika odpowiada dyscyplinie naukowej budownictwo. Dorobek 2 pracowników, ujętych w wykazie pracowników zaliczanych do minimum kadrowego odpowiada obszarowi sztuki, dziedzinie nauki sztuki plastyczne, z których 1 wykazuje dyscyplinę naukową sztuki projektowe i 1 subdyscyplinę sztuk pięknych – malarstwo. Dorobek tych nauczycieli akademickich nie mieści się w obszarze wiedzy nauki techniczne, zatem nie mogą oni stanowić minimum kadrowego dla kierunku *architektura* (zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia MNiSW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów „Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli posiada zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy lub artystyczny w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku”).

Zespół Oceniający potwierdza spełnienie warunku określonego w §12 ust. 1 ww. rozporządzenia, odnoszącego się do minimum kadrowego w przypadku studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, które „stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora”. Warunku ww. rozporządzenia, odnoszące się do minimum kadrowego dla studiów drugiego stopnia, nie spełnia liczba 5 samodzielnych nauczycieli akademickich wchodzących w jego skład przy wymaganych „co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich”. Zestawienie osób zaliczonych do minimum

kadrowego przedstawiono w Załączniku nr 4, a osób niezaliczonych do minimum kadrowego – w Załączniku nr 5 do Raportu z wizytacji.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów na studiach I wynosi 1:30. Proporcja ta spełnia aktualne wymagania zawarte w paragrafie 14 ww. rozporządzenia (proporcja wymagana dla kierunków studiów w obszarze nauk technicznych – 1:60).

Obciążenia dydaktyczne pracowników stanowiących minimum kadrowe ma zróżnicowany poziom zarówno w wymiarze godzinowym, jak i uczestnictwie w realizacji procesów dydaktycznych na studiach I i II stopnia. Obciążenia dydaktyczne na studiach I stopnia realizuje 28 pracowników zaliczanych do minimum kadrowego. Obciążenia dydaktyczne na studiach II stopnia realizuje 13 pracowników zaliczanych do minimum kadrowego.

Szczegółowy wykaz dorobku pracowników, stanowiących minimum kadrowe, pozwala na realizację efektów kształcenia i standardów określanych dla tego kierunku studiów. Wyszczególnione w raporcie samooceny obszary badań naukowych, realizowanych przez kadrę prowadzącą proces kształcenia, odpowiadają zakresowi wymaganych efektów kształcenia oraz standardom kształcenia na kierunku *architektura*.

Przegląd dorobku naukowego pracowników kierunku dowodzi, że jest on rezultatem indywidualnych i zespołowych dokonań, afiliowanych przez Politechnikę Łódzką.

Główne obszary badań naukowych prowadzonych przez pracowników Instytutu to:

1. Transformacja struktur współczesnych miast a zrównoważony rozwój ,
2. Rewitalizacja zdegradowanej tkanki miejskiej,
3. Ochrona architektonicznego dziedzictwa kulturowego,
4. Narzędzia cyfrowe w architekturze i urbanistyce,
5. Teoria architektury i urbanistyki.

Są one zintegrowane z badaniami prowadzonymi przez kadrę kierunku w subdyscyplinach, takich jak np. architektura proekologiczna, historia architektury, teoria architektury, konserwacja zabytków, rewitalizacja miast, gospodarka przestrzenna, planowanie miejscowe czy rewaloryzacja i modernizacja zespołów miejskich. Interdyscyplinarności badań naukowych, prowadzonych przez kadrę kierunku *architektura*, sprzyja szeroki profil kierunków współtworzących Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, które przynależą do obszaru nauk technicznych.

Szczególnie wartościowym efektem uczestnictwa pracowników kierunku *architektura* w interdyscyplinarnych badaniach jest uruchomienie międzywydziałowego kierunku studiów: Systemy sterowania inteligentnymi budynkami. Pracownicy Instytutu są współautorami programu tych studiów i uczestniczą w prowadzeniu zajęć.

Rezultaty badań o charakterze interdyscyplinarnym są publikowane w monografiach i recenzowanych czasopismach, prezentowane w formie referatów na konferencjach naukowych i wykorzystywane w wybranych zajęciach dydaktycznych.

Kadra naukowa kierunku wykazuje wysoką aktywność w badaniach inspirowanych różnorodnymi formami współpracy z interesariuszami zewnętrznymi – instytucjami samorządowymi, kulturalnym, gospodarczymi. Zakres realizowanych w jednostce prac badawczych wskazuje na niską skuteczność podejmowanych starań o finansowanie badań naukowych ze źródeł zewnętrznych (NCN, NCBiR, MNiSW i innych).

Przeanalizowany dorobek naukowy kadry, zakres merytoryczny programu kształcenia oraz tryb jego realizacji potwierdza wykorzystywanie rezultatów prowadzonych badań naukowych z udziałem studentów w publikacjach naukowych oraz w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na kierunku *architektura*. Efekty prowadzonych prac badawczych pracownicy wykorzystują w systematycznej aktualizacji treści kształcenia. Doświadczenia projektowo-twórcze i artystyczne kadry uwzględniane są bezpośrednio w formułowaniu tematyki prac semestralnych i projektów dyplomowych inżynierskich. Odzwierciedlają one

zakres problemowy prac podejmowanych w środowisku profesjonalnym architektów oraz narzędzia warsztatowe wykorzystywane w ich realizacji.

Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych oraz z przeglądu prac semestralnych i dyplomowych uzasadniają wysoką ocenę kompetencji dydaktycznych kadry prowadzącej proces kształcenia. W poszczególnych formach realizacji programu studiów mają zastosowanie zróżnicowane metody dydaktyczne, zorientowane na aktywne zaangażowanie studentów w proces uczenia się. Dydaktycy szeroko stosują innowacyjne metody kształcenia z wykorzystaniem nowoczesnych technik i narzędzi.

4.2

Zajęcia dydaktyczne na kierunku *architektura* prowadzą nauczyciele akademicy wykazujący się doświadczeniem dydaktycznym, dorobkiem naukowym adekwatnym do realizowanego programu studiów i zakładanych efektów kształcenia w obszarze nauk technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka oraz doświadczeniem projektowo-twórczym wymaganym w celu uzyskania odpowiednich standardów, obowiązujących na uczelniach kształcących architektów. Większość nauczycieli prowadzących zajęcia projektowe posiada uprawnienia projektowe i/lub wykonawcze. Przedmioty o charakterze artystycznym prowadzą pracownicy z dorobkiem zawodowym (projektowym, twórczym i wystawienniczym). Kadra prowadząca zajęcia w języku angielskim w ramach planu studiów *inżynieria architektoniczna* wykazuje odpowiednie kwalifikacje językowe.

Informacje zamieszczone w raporcie samooceny, uzupełnione i zweryfikowane podczas wizytacji wykazały bezpośrednie związki prowadzonych przez pracowników jednostki badań naukowych z kierunkiem kształcenia.

Hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadzone podczas wizytacji potwierdziły dobry ich poziom pod względem merytorycznym i metodycznym. W zakresie wiedzy przekazywanej studentom nauczyciele akademicy podkreślają integralność warstwy teoretycznej i praktycznej – zależności szczególnie istotnych w dyscyplinie architektura i urbanistyka. Pozwala ona w wysokim stopniu osiągać efekty kształcenia na I i II stopniu studiów na kierunku *architektura*. Oceniany kierunek nie prowadzi zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4.3

Proces rozwoju i doskonalenia kadry ocenianego kierunku koordynuje Rada Naukowa Instytutu (powołana w 2015 r.). Obejmuje ona kolegialnym merytorycznym nadzorem przebieg i efekty badań statutowych, prac doktorskich, prac stanowiących podstawę awansów naukowych pracowników. W ostatnich pięciu latach pracownicy Instytutu Architektury i Urbanistyki (prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku) uzyskali szereg awansów naukowych. Dwie osoby otrzymały tytuł profesora, cztery – stopień doktora habilitowanego, a piętnaście stopień doktora.

Bieżąco w ramach prac Instytutu organizowane są cykliczne (obowiązkowe) seminaria naukowe dla pracowników i doktorantów. Stałą praktyką, zmierzającą do rozwoju i doskonalenia kadry jest organizacja szkoleń specjalistycznych. W tym zakresie przeprowadzono następujące:

- szkolenia wdrażające do metodologii Problem Based Learning,
- szkolenia wdrażające do metodologii projektowania BIM,
- szkolenia z użytkowania platformy WIKAMP,
- szkolenie w zakresie procedury uzyskiwania stopnia naukowego doktora habilitowanego,
- kurs dydaktyczny organizowany przez Centrum Językowe PŁ.

Wspieranie rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej koncentruje się na finansowaniu: wniosków awansowych, publikacji w czasopiśmie i monografiach, udziału w konferencjach naukowych. W ramach spotkania ZO z pracownikami Instytutu wyrażono opinię świadcząca o niedostatecznej ilości środków finansowych dostępnych do realizacji aspiracji naukowych kadry. W procesie rozwoju i doskonalenia kadry realizowanym w ocenianej Jednostce zachowane jest kryterium kompleksowości i wieloaspektowości oceny pracowników przy ich zatrudnianiu i ocenie. Okresowe oceny pracowników w zakresie ich osiągnięć naukowych, odpowiadają kryteriom, punktacjom, wskaźnikom i indeksom przyjętym w nauce. W ocenie osiągnięć dydaktycznych uwzględniane są również oceny i opinie studentów. Wyniki ocen kadry są podstawą do precyzowania skutecznych działań doskonalących kadre.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Kryterium minimum kadrowego na studiach I stopnia ocenianego kierunku *architektura* jest spełnione – stanowi je 6 samodzielnych nauczycieli akademickich (przy wymaganych co najmniej 3) oraz 22 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora (przy wymaganych co najmniej 6)).

Kryterium minimum kadrowego na studiach II stopnia ocenianego kierunku *architektura* nie jest spełnione – stanowi je 5 samodzielnych nauczycieli akademickich (przy wymaganych co najmniej 6) oraz 8 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora (przy wymaganych co najmniej 6) .

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów na studiach I stopnia wynosi 1:30 – przy wymaganej proporcji nie mniejszej niż 1:60.

Nauczyciele akademicy prowadzący poszczególne zajęcia dydaktyczne wykazują dorobek naukowy, osiągnięcia projektowo-twórcze oraz kompetencje dydaktyczne zapewniające odpowiedni poziom realizacji programu studiów, efektów kształcenia oraz standardów wymaganych dla studiów architektonicznych.

Badania naukowe prowadzone przez kadre zawierają się w dyscyplinach architektura i urbanistyka, budownictwo, sztuki projektowe i sztuki piękne. Zakres szczegółowy, poziom rezultatów oraz udział w nich studentów są podstawą umożliwiającą realizację programu kształcenia na studiach I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Rezultaty badań naukowych autoryzowanych przez poszczególnych pracowników naukowych są wykorzystywane w opracowywaniu, realizacji i doskonaleniu programów kształcenia na ocenianym kierunku.

Politykę kadrową na ocenianym kierunku regulują założenia przyjęte przez Radę Naukową Instytutu. Opierają się one na zasadach przyjętych w tym zakresie w całej Uczelni, a w kryteriach szczegółowych odpowiadają perspektywicznemu celom rozwoju Wydziału i Instytutu. Efektywność realizowanej w ocenianej Jednostce polityki kadrowej potwierdzają systematycznie osiągnięte przez pracowników Instytutu awanse naukowe.

Dobre praktyki

Doskonalenie kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej poprzez stworzenie modułu zajęć BIM oraz studiów podyplomowych (szkolenia pracowników, spotkania z przedstawicielami firm tworzących oprogramowanie i działających z wykorzystaniem BIM), a także udział w powołaniu międzywydziałowego kierunku studiów Systemy Sterowania Inteligentnymi Budynkami i w opracowaniu jego programu.

Zalecenia

Przeprowadzenie korekty wykazu pracowników zaliczanych do minimum kadrowego dla studiów II stopnia w oparciu o pełny wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe na ocenianym kierunku (tabela nr 6 Raportu samooceny).

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska działa Rada Naukowo-Gospodarcza, zrzeszająca przedsiębiorstwa budowlane i firmy projektowe o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Członkami RNG są: Łódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa oraz Regionalna Izba Budownictwa w Łodzi, w której skład wchodzi ponad 50 przedsiębiorstw budowlanych z regionu łódzkiego. Głównym celem Rady Naukowo-Gospodarczej jest inicjowanie działań wspierających przedsięwzięcia budowlane, związanych z unowocześnieniem technologii, wyposażenia i organizacji działalności budowlanej oraz szeroko pojęta współpraca Uczelni ze środowiskiem gospodarczym. Zgodnie z Raportem z działalności Rady spotkania RNG odbywają się dwa razy do roku. Firmy zrzeszone w RNG między innymi umożliwiają odbycie staży i praktyk studentom Wydziału, dają też propozycje zajęć praktycznych dla studentów prowadzonych przez przedsiębiorców na Wydziale. Wydział przystąpił też jako członek założyciel do Łódzkiego Klastra Innowacji Budowlanych wraz z 14 innymi wydziałami, przedsiębiorstwami i spółkami.

Władze Instytutu Architektury i Urbanistyki podejmują dodatkowo współpracę z jednostkami administracyjnymi i przedsiębiorstwami. Należy tu wspomnieć o współpracy Wydziału z firmą Tubądzin S.A. i wspólnej organizacji warsztatów studenckich, konferencji, wizyt studialnych. Tubądzin S.A. podjęła kooperację w ramach wspomagania zajęć dydaktycznych i realizacji modułów kształcenia, a także finansowania działalności wydawniczej Instytutu.

Instytut współpracuje z gminami, między innymi, takimi jak: Rzgów, Kolumna, Uniejów, Zadzim, Sulejów oraz zrzeszonymi w organizacji Cittaslow. Wydział przedstawił także list intencyjny podpisany z Gminą Miasto Brzeziny i Firmą Produkcyjno-Budowlaną K4 Materiały Budowlane Sp. z o.o. w sprawie badań w skali naturalnej nowej technologii wznoszenia niskoenergetycznych inteligentnych budynków modułowych. Wieloletnia współpraca z miastem Łódź w zakresie programu rewitalizacji ma już wieloletnią tradycję. W roku akademickim 2015/2016 Rektorzy Politechniki Łódzkiej i Uniwersytetu Łódzkiego oraz Prezydent Miasta Łodzi podpisali list intencyjny w sprawie powołania nowego międzyuczelnianego kierunku studiów II stopnia o profilu praktycznym Rewitalizacja miast.

Wydział współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w kwestii organizacji staży i praktyk studenckich czy wykonywania prac dyplomowych. Umowę zawarto między innymi z firmą Doka Polska Sp. z o.o. czy Rzymsko-katolicką Parafią pw. Św. Katarzyny.

Działania doskonalące program kształcenia na kierunku *architektura* wspomagają systematyczne kontakty środowiska naukowego z przedstawicielami: Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszenia Architektów Polskich, jednostek samorządu terytorialnego, firm producenckich i deweloperskich. W kształtowaniu i dostosowywaniu programu do potrzeb potencjalnych pracodawców biorą udział interesariusze zewnętrzni (m. in. Łódzka Okręgowa Izba Architektów, SARP, Miejska Pracownia Urbanistyczna w Łodzi, Biuro Architekta Miasta Łodzi). Sylwetka absolwenta kierunku *architektura* i efekty kształcenia były konsultowane z władzami znaczących firm budowlanych, np. Skanska AB. Przedstawiciele wiodących firm z branży (m. in. Mosty Łódź, Probudmix Zgierz, Ispol-projekt Łódź) przekazali swoje uwagi do programów studiów już istniejących, jak również planowanych nowych studiów podyplomowych, na zorganizowanym spotkaniu. Znaczną rolę dla doskonalenia programu kształcenia mają opinie zgłaszane przez członków samorządów zawodowych i pracodawców zatrudniających studentów w ramach praktyk (np. ŁOIA, Miejska Pracownia Urbanistyczna, Biuro Architekta Miasta).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym podczas realizacji prac naukowo-badawczych i realizacji procesu kształcenia. Na Wydziale działa Rada Naukowo-Gospodarcza, zrzeszająca przedsiębiorstwa budowlane i firmy projektowe o zasięgu krajowym i międzynarodowym, której celem jest inicjowanie działań wspierających przedsięwzięcia budowlane oraz szeroko pojęta współpraca Uczelni ze środowiskiem gospodarczym. Firmy zrzeszone w RNG umożliwiają odbycie staży i praktyk studentom Wydziału, jak też składają propozycje zajęć praktycznych dla studentów prowadzonych przez przedsiębiorców na Wydziale. Wydział wraz z firmą Tubądzin S.A. organizują warsztaty studenckie, konferencje i wizyty studialne. Tubądzin S.A. podjęła kooperację w ramach wspomagania zajęć dydaktycznych i realizacji modułów kształcenia. Wydział współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym również w kwestii wykonywania prac dyplomowych. Kontakty środowiska naukowego z przedstawicielami: Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszenia Architektów Polskich, jednostek samorządu terytorialnego, firm producenckich i deweloperskich wspomagają systematyczne działania doskonalące program kształcenia na kierunku architektura.

Dobre praktyki

Ścisła współpraca Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska z otoczeniem społeczno-gospodarczym wpływa na realizację procesu kształcenia, doskonalenie programu kształcenia, umożliwia studentom odbywanie staży i praktyk, a także prowadzenie badań naukowych.

Zalecenia

Dokumentowanie dokonywanych konsultacji dotyczących zmian efektów kształcenia i sylwetki absolwenta z otoczeniem społeczno-gospodarczym i samorządem zawodowym.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Podstawą umożliwiającą ustawiczne realizowanie umiejdzynarodowienia procesu kształcenia jest zapewnienie w programach studiów możliwości wyboru kilku różnych języków obcych. Studenci mają do wyboru lektoraty z kilku języków, przy czym największą popularnością cieszy się język angielski. Lektoraty realizowane są na obu poziomach kształcenia: na I stopniu studiów w wymiarze 180 godzin na studiach stacjonarnych i 120 godzin na studiach niestacjonarnych, a na II stopniu – odpowiednio – 45 godzin i 30 godzin. Czynnej nauce języka służy też Mobility Semestr w ramach planu studiów architecture engineering, prowadzonych w całości w języku angielskim. Zgodnie z wymogami kształcenia na kierunku *architektura* część przedmiotów realizowana jest w języku angielskim. Jeden z takich przedmiotów objęty jest obowiązkowym zaliczeniem w trakcie studiów II stopnia.

Najskuteczniejszą formą umiejdzynarodowienia procesu kształcenia jest uczestnictwo w międzynarodowej wymianie realizowanej w ramach programu Erasmus+ oraz IAESTE. Studenci kierunku *architektura* podejmują wyjazdy w celu odbycia wybranych semestrów studiów na uczelniach zagranicznych oraz w celu odbycia staży i praktyk na uczelniach zagranicznych lub w zagranicznych pracowniach architektonicznych. O skutecznej aktywności w tym zakresie świadczy dwukrotne uzyskanie przez Wydział tytułu Lidera Mobilności wśród pozostałych Wydziałów PŁ oraz zajęcie 2 miejsca w kategorii „Praktyk Erasmus+”.

Walory umiejdzynarodowienia procesu kształcenia uzyskiwane są na ocenianym kierunku również poprzez różnorodne formy mobilności studentów i pracowników jednostki. Ich

przedmiotem są międzynarodowe konferencje, warsztaty (coroczne warsztaty konstrukcji stalowych – 2013, 2014, 2015, 2016, międzynarodowe warsztaty projektowe „Brama Miasta” zorganizowane z Uniwersytetem w Bolonii – 2013, międzynarodowe warsztaty architektoniczne „Temporary City Spacer” – 2015, warsztaty trójstronne Łódź/Nysa/Cottbus – 2015, warsztaty Projektowania Parametrycznego – 2013, 2014/2015, warsztaty w ramach Spotkań Innowacji i Design - 2016), staże naukowe (w ramach programów Erasmus i Fulbright) i wyprawy naukowe (coroczne studenckie wyprawy naukowe na Huculszczynę). Międzynarodowy zasięg osiągają również inicjatywy tego typu podejmowane i realizowane przez środowisko naukowe jednostki (Międzynarodowa konferencja „Envisioning Architecture Łódź 2015”, projekt SKN „Kąt” pt. „Nieistniejące”) Międzynarodowe aspiracje ocenianego kierunku odzwierciedla tematyka prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich.

W trakcie wizytacji jednostki potwierdzono realizowane w ramach polityki kadrowej działania zmierzające do umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Pracownicy naukowo-dydaktyczni kierunku realizują współpracę naukową z ośrodkami naukowymi z Francji (École Nationale Supérieure d'Architecture de Grenoble) i Słowacji (Slovenská Technická Univerzita v Bratislave, Fakulta Architektury) oraz z zagranicznymi instytucjami eksperckimi, zajmującymi się dziedzictwem kulturowym (Deutsche Burgenvereinigung, Ostpreussischen Kulturstiftung). Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wyrazili przekonanie, że program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. Obowiązkiem każdego studenta jest potwierdzenie znajomości języka obcego nowożytnego na określonym poziomie. Formą weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są egzaminy wewnętrzne. Znajomość języka może również zostać potwierdzona na podstawie przedłożonego certyfikatu, zgodnie z ustalonymi zasadami uznawalności. Za organizację kształcenia językowego odpowiada jednostka ogólnouczelniana – Centrum Językowe Politechniki Łódzkiej. Ponadto w ramach studiów II stopnia każdy student ma obowiązek zaliczyć wybrany przedmiot w języku angielskim. Na pozytywną ocenę zasługuje jakość lektoratów, jak również fakt wdrożenia komponentu języka specjalistycznego. W odniesieniu do przedmiotów prowadzonych w językach obcych oraz warsztatów międzynarodowych zwrócono uwagę na ich wysoki poziom merytoryczny oraz ścisły związek z problematyką wizytowanego kierunku. Podczas spotkania ZO ze studentami stwierdzono, że studenci nie mają dostatecznej świadomości wymagań, jakie obowiązują ich w zakresie poziomu znajomości języka obcego (skala CEFR).

Na uwagę zasługuje fakt, iż plan studiów „architecture engineering” realizowany jest w całości w języku angielskim, co z jednej strony podnosi atrakcyjność oferty dydaktycznej, a z drugiej – umożliwia płynne przyjmowanie studentów zza granicy. Dodatkowo studenci mogą brać udział w organizowanych przez Jednostkę warsztatach międzynarodowych (np. REA, warsztaty konstrukcyjne z Uniwersytetem Moguncji, Summer School). Zdaniem studentów oferta Jednostki w zakresie kształcenia językowego jest dostatecznie szeroka i atrakcyjna.

Dużym uznaniem studentów cieszy się oferta w zakresie możliwości udziału w programach mobilności. Jednostka prowadzi współpracę międzynarodową, w ramach której studenci wizytowanego kierunku mogą uczestniczyć m.in. w programach: Erasmus+ Studia, Erasmus+ Praktyki czy IAESTE. Z otrzymanego zestawienia wynika, że Wydział podpisał kilkadziesiąt umów bilateralnych. Wymiany zagraniczne cieszą się relatywnie wysokim zainteresowaniem studentów – wskazują na to zarówno uzyskane opinie, jak i przedstawione przez Jednostkę dane statystyczne. W latach 2013-2016 z możliwości wyjazdu lub przyjazdu skorzystało przeszło 300 studentów.

Aktualne oferty i wykazy uczelni partnerskich publikowane są m.in. za pośrednictwem strony internetowej. Każdego roku na Uczelni organizowane są targi mobilności (Mobility Week), podczas których studenci mogą nie tylko zapoznać się z obowiązującymi procedurami i ofertami wyjazdów, ale także wysłuchać relacji byłych uczestników („o Erasmusie przy kawie”) oraz wziąć udział w interesujących wydarzeniach. W Jednostce organizowane są

cykliczne spotkania informacyjne. Bieżące wsparcie zapewniane jest przez powołanego specjalnie do tego celu koordynatora przy udziale jednostki administracji ogólnouczelnianej – Sekcji Umiejdzynarodowienia Edukacji Politechniki Łódzkiej. W opinii studentów przyjęte rozwiązania można określić jako przyjazne. Zarówno aplikowanie, jak i rozliczanie wyjazdów, w tym przenoszenie efektów kształcenia i wyrównywanie ewentualnych różnic programowych, przebiega bez zastrzeżeń.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

W zakresie umiejdzynarodowienia procesu kształcenia pracownicy kierunku *architektura* wykorzystują możliwości programów wymiany naukowej pracowników w ramach Erasmus i Fulbright, przy jednocześnie utrzymującej się bardzo wysokiej aktywności studentów kierunku w wykorzystaniu oferty w ramach programów Erasmus. Pracownicy naukowci i studenci kierunku współorganizują i uczestniczą w międzynarodowych konferencjach, warsztatach, stażach i wyprawach naukowych.

Deklarowane przez władze kierunku *architektura* dążenie do umiejdzynarodowienia procesu kształcenia odpowiada strategicznym celom Politechniki Łódzkiej. Pierwszym z nich jest „osiągnięcie światowych standardów w nauce”. Wymiernym efektem skutecznej realizacji tego celu jest uzyskanie przez oceniany kierunek w 2012 roku akredytacji KAUT (Komisja Akredytacyjna Uczelni Technicznych) oraz ENAEE (European Network for Engineering Accreditation) – jest to pierwsza międzynarodowa akredytacja uzyskana przez polską uczelnię. Potwierdzeniem jej są przyznane certyfikaty EUR-ACE Bachelor i EUR-ACE Master. Akredytacja została przedłużona do roku akademickiego 2017/18 i obejmuje pierwszy i drugi stopień studiów.

Jednostka stwarza warunki sprzyjające silnemu umiejdzynarodowieniu programu kształcenia, które przejawia się w wysokiej jakości kształcenia językowego, a także różnorodności i atrakcyjności dostępnych programów mobilności studenckiej. Program został wzbogacony o przedmioty w językach obcych, zaś jeden z możliwych planów studiów („inżynieria architektoniczna”) przewiduje kształcenie w całości w języku angielskim. Jednostka systematycznie doskonali swoją ofertę oraz poszerza ją o nowe rozwiązania, czego przykładem mogą być proponowane studentom warsztaty międzynarodowe.

Dobre praktyki

1. Bardzo wysoki poziom aktywności studentów kierunku w międzynarodowej wymianie realizowanej w ramach programu Erasmus+.
2. Współpraca naukową z ośrodkami naukowymi z Francji i Słowacji oraz z zagranicznymi instytucjami eksperckimi, zajmującymi się dziedzictwem kulturowym.
3. Utworzenie planu studiów prowadzonego w całości w języku angielskim, zorientowanego na podnoszenie kompetencji językowych oraz stworzenie warunków do udziału w programach mobilności (mobility semester).
4. Organizacja corocznych targów mobilności (Mobility Week) – zaangażowanie byłych uczestników wymian międzynarodowych, wymiana doświadczeń.

Zalecenia

1. Szersze wykorzystanie przez kadre pracowników naukowych kierunku dostępnych form mobilności np. w ramach programu Erasmus.
2. Podniesienie wiedzy studentów dotyczącej wymagań w zakresie poziomu znajomości języka obcego (skala CEFR).

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, wykorzystywana w realizacji programu kształcenia na kierunku *architektura*, zlokalizowana jest w dwóch sąsiadujących ze sobą bezpośrednio budynkach (B6, B7) oraz w trzecim budynku (B16) – zlokalizowanym również na terenie kampusu „B” Uczelni. Budynek B6 zajmowany jest w całości przez Instytut Architektury i Urbanistyki i w nim znajduje się główna część infrastruktury dydaktycznej i naukowej kierunku *architektura*. W budynku B16 (etapowo adoptowanym od 2008 roku) funkcjonuje pracownia rzeźby i modelarnia. Budynek B7 zajmują pozostałe jednostki naukowe Wydziału oraz zlokalizowane są w nim jego funkcje administracyjne. Główne sale wykładowe Wydziału są usytuowane w budynku B7 (2 aule po 99 miejsc i jedna z 144 miejscami). Są one wyposażone w nowoczesny sprzęt audiowizualny. W budynku B6 znajdują się mniejsze sale dydaktyczne – część z nich wyposażona jest w multimedialne rzutniki. Liczba i powierzchnia sal dydaktycznych zestawiona z liczbą studentów jest odpowiednia. Liczba stanowisk w poszczególnych salach dostosowana jest do powierzchni tych pomieszczeń i liczby studentów, uczestniczących w poszczególnych formach zajęć dydaktycznych. Część sal jest po remoncie, część przed (brudne ściany, odpadające płytki PCV, zniszczone meble). W salach (w większości) brak jest tablic do prezentacji etapowych postępów w pracy nad projektami, a także ekranów (służą do tego zazwyczaj gołe ściany).

Pracownia komputerowa wyposażona jest w 16 stanowisk ze specjalistycznym oprogramowaniem (ArchiCAD 12, Autocad 2008, Revit 2008, ArtLantis Studio 2, Sketchup 7, Maya 2008, Photoshop CS3 Extended PL, GIMP, Google Earth, ArcGIS Explorer).

Bardzo cennym elementem infrastruktury jest modelarnia zlokalizowana w budynku B16. Jest ona wyposażona w szereg nowoczesnych urządzeń mechanicznych, elektronicznych i cyfrowych wspomagających projektowanie architektury. Studenci mogą wykorzystywać w pracach projektowych między innymi: ploter tnący z oprogramowaniem Corel Draw, wiertarkę stołową, 2-biegowa wyrzynarkę, szlifierkę talerzową, micro-frezarkę, pilarkę tarczową, tokarkę, micro-tokarkę, przecinarkę oporową, szlifierko-polerkę, micro-heblarkę, lutownicę EL, sprężarkę z aerografem, pistolet do klejenia na gorąco HKP.

Studenci kierunku *architektura* korzystają w trakcie studiów ze specjalistycznych laboratoriów należących do innych kierunków Wydziału: laboratorium geodezyjne Instytutu Inżynierii Środowiska i Instalacji Budowlanych, laboratorium 119 Katedry Fizyki Budowli i Materiałów Budowlanych.

W budynkach B6 i B7 studenci mają dostęp do bezprzewodowego Internetu. Jest on ograniczony do parteru i wybranych miejsc na poszczególnych kondygnacjach.

W budynku B7 funkcjonuje punkt kserograficzno-poligraficzny oraz sklep z materiałami papierniczymi i biurowymi. W budynkach B6 i B7 funkcjonują bufety.

Przeгляд stref wejściowych bo obiektów infrastruktury dydaktycznej i naukowej wskazuje na niepełną ich dostępność dla osób niepełnosprawnych. Warunków z tego zakresu nie spełnia np. strefa jednego z głównych wejść do budynku B6 (od strony nowej hali laboratorium). Dla osób niepełnosprawnych nie są przystosowane toalety zlokalizowane na poszczególnych kondygnacjach budynku B6.

W opiniach, wyrażonych przez pracowników Instytutu, podkreślone zostało oczekiwanie intensywniejszej poprawy stanu technicznego pomieszczeń dydaktycznych w budynku B6.

Studenci pozytywnie oceniają infrastrukturę dydaktyczną i naukową wykorzystywaną na wizytowanym kierunku. Dużym uznaniem cieszy się fakt, że wszystkie zajęcia odbywają się na terenie jednego kampusu, położonego w ścisłym centrum miasta. Taki stan rzeczy gwarantuje wysoki komfort dojazdu na zajęcia, a także przemieszczania się pomiędzy budynkami oraz korzystania ze wszystkich udogodnień stwarzanych przez Uczelnię. Zdaniem studentów liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych są adekwatne do potrzeb wynikających z programu kształcenia. Infrastruktura jest dostępna dla studentów również poza zajęciami – ma to szczególne znaczenie z punktu widzenia działalności organów samorządu i kół naukowych. W przerwach między zajęciami studenci mogą korzystać z bufetu, automatów oraz z tzw. aneksów – wydzielonych stref z miejscami siedzącymi, stolikami i innymi udogodnieniami.

7.2

Zasoby biblioteczne dostępne bezpośrednio dla studentów kierunku *architektura* stanowią część zbiorów Biblioteki Politechniki Łódzkiej (wg stanu na dzień 31.12.2016 r.: książki – 254 598 wol.; czasopisma – 138843 wol., 504 tyt. bieżących; zbiory nieelektroniczne – m. in. normy polskie i branżowe, opisy patentowe, literaturę firmową, prace doktorskie ogółem 246260. j. ewid.; źródła elektroniczne w postaci zagranicznych i polskich książek i czasopism pełnotekstowych – e-książki: ~206901 tys. tytułów, czasopisma elektroniczne – 7941 tytułów pełnotekstowych; bazy danych oraz serwisów online – łącznie 83). Użytkownicy Biblioteki Politechniki Łódzkiej mają także dostęp do zbiorów cyfrowych poprzez Łódzką Regionalną Bibliotekę Cyfrową CYBRA. W jej ramach funkcjonuje „eBiPoL Biblioteka Cyfrowa PŁ.

Znacząca część zasobów Biblioteki Politechniki Łódzkiej – tematycznie związana z dyscyplinami naukowymi właściwymi dla Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska – dostępna jest w jej filii zlokalizowanej w parterze budynku B6. Tworzy ona jednostkę o nazwie: Biblioteka Budownictwa i Architektury im. J. Samujły. Składa się ona z dwóch sąsiadujących ze sobą części: Czytelni Ogólnej i Czytelni Czasopism. W BBiA dostępnych jest bezpośrednio: 7566 woluminów książek (14876 w depozycie Biblioteki Głównej) i 1296 woluminów czasopism (4756 w depozycie Biblioteki Głównej).

Poza zbiorami bibliotecznymi w czytelniach BBiA zaaranżowano: 9 stanowisk komputerowych (m. in. z podstawowym oprogramowaniem biurowym, podłączonych do sieci uczelnianej i Internetu), 8 stanowisk sieciowych z możliwością podłączenia własnego komputera do sieci uczelnianej. Czytelnikom udostępniono ponadto stanowiska ze skanerami A3 i A4 oraz drukarkę laserową.

Szeroki dostęp studentów do zasobów bibliotecznych usprawnia wielogodzinny tryb pracy biblioteki. Pozycje drukowane można zamawiać osobiście, telefonicznie lub emailem poprzez formularz zamawiania dostępny na platformie WIKAMP. Zapotrzebowania na naukowe bazy danych, serwisy pełnotekstowe czasopism i książek realizowane są drogą elektroniczną poprzez Oddział Zbiorów Elektronicznych BPŁ.

Aktualizacja i poszerzanie zasobów biblioteki przeprowadzane są systematycznie w oparciu o zapotrzebowania formułowane przez nauczycieli akademickich i studentów.

Studenci pozytywnie oceniają dostępność zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych. System został w pełni zintegrowany z infrastrukturą Uczelni, dzięki czemu funkcję karty bibliotecznej spełnia elektroniczna legitymacja studencka. Przyjęte rozwiązania pozwalają na przeglądanie katalogów, a także składanie rezerwacji i zamówień za pośrednictwem sieci Internet. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA sposób funkcjonowania bibliotek w zupełności odpowiada ich oczekiwaniom. Dobrze oceniane są zarówno zasady korzystania ze zbiorów, jak i godziny pracy, warunki lokalowe czy kwalifikacje pracowników biblioteki. Wśród największych atutów wskazano nowoczesność i wszechstronność infrastruktury, znaczny stopień informatyzacji oraz wysoką dostępność

literatury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach. Zdaniem studentów zarówno wielkość, jak i jakość zbiorów jest adekwatna do potrzeb związanych z kształceniem na wizytowanym kierunku. Warto zauważyć, że władze Jednostki prowadzą działania związane z monitoringiem zasobów, o czym świadczą przygotowywane na ich zlecenie i funkcjonujące w świadomości studentów raporty. Rozwiązania przyjęte w związku z elektronicznym obiegiem informacji oraz udostępnianiem zasobów cyfrowych należy ocenić jako w pełni satysfakcjonujące. Infrastruktura biblioteczna została dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami m.in. poprzez likwidację barier architektonicznych, wydzielanie specjalnych stanowisk komputerowych z przeznaczeniem dla osób niewidomych, udostępnienie możliwości skanowania i odsłuchiwanie tekstu, udostępnienie urządzeń wspomagających.

7.3

Rozwój i doskonalenie infrastruktury związanej z prowadzeniem kierunku *architektura* jest jednym z integralnych elementów działań podejmowanych w tym zakresie przez władze Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska. Sukcesywnie poddawane są pracom remontowo-modernizacyjnym kolejne kondygnacje budynku B6 (w roku 2016 zakończono remont 2 pięter w budynku B6, pozyskanie nowej sali wykładowej na około 90 osób (2 piętro). Planowane dalsze prace w tym zakresie koncentrować się będą także na budynku B16. W zakresie tych inwestycji założono jego modernizację i znaczną rozbudowę w celu utworzenia Studenckiej Strefy Nauki, Sztuki i Biznesu. W docelowym programie funkcjonalnym budynku B16 mają być zlokalizowane pracownie projektowe i komputerowe, w tym strefa wydruków 2D i 3D, wycinania laserowego i prezentacji multimedialnych. Całość założenia ma odpowiadać koncepcji projektowania uniwersalnego. Częściowe finansowanie tego zamierzenia zostało ujęte w budżecie zadaniowym Uczelni. Wniosek o pełne finansowanie jest na etapie aplikowania.

Z budżetu zadaniowego PŁ na rok 2017/2018 założono zrealizować remont sali 704 (w budynku B6) i 256 (w budynku B7). Będą one przeznaczone do popularyzacji metodologii kształcenia zwanej Problem Based Learning.

W trakcie przetargu są etapy inwestycji jednostki, które zmierzają do kompleksowej modernizacji bazy sprzętowej. Szczególnie ważnym jej elementem jest wyposażenie w drukarkę 3D.

Jednostka wdrożyła procedury uwzględniające udział interesariuszy wewnętrznych w procesach związanych z monitorowaniem i doskonaleniem infrastruktury. Władze Jednostki na bieżąco analizują stan zasobów oraz podejmują działania usprawniające. Studenci mogą zgłaszać zapotrzebowanie za pośrednictwem swoich przedstawicieli w organach samorządu. Wśród działań zgodnych z postulatami studentów można wymienić modernizację sal dydaktycznych, zagospodarowanie obszaru patio oraz utworzenie tzw. aneksów – wydzielonych stref z miejscami siedzącymi, stolikami i innymi udogodnieniami. Na uwagę zasługuje planowana inwestycja w utworzenie Studenckiej Strefy Nauki, Sztuki i Biznesu. Dostępność zasobów materialnych dla studentów z niepełnosprawnościami monitorowana jest z wykorzystaniem indywidualnych konsultacji. Skuteczność przyjętych rozwiązań należy ocenić pozytywnie.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Zintegrowana lokalizacja infrastruktury dydaktycznej na terenie kampusu „B” PŁ oraz skoncentrowanie zdecydowanej większości pomieszczeń dydaktycznych w jednym budynku „B6”, stwarza dogodne warunki dla studentów i nauczycieli akademickich. Aktualna struktura, liczba i powierzchnie pomieszczeń w których prowadzone są zajęcia dydaktyczne – aule i sale wykładowe, sale ćwiczeniowe i seminaryjne, specjalistyczne laboratoria i pracownie odpowiadają potrzebom i specyfice kształcenia na kierunku *architektura*. Ogół tych

pomieszczeń jest dobrze wyposażony w nowoczesny sprzęt audiowizualny. Indywidualny dostęp studentów w trakcie zajęć do stanowisk komputerowych, wyposażonych w specjalistyczne oprogramowanie umożliwia komfortowe warunki w realizacji procesu kształcenia.

Oceniana jednostka zapewnia odpowiednią bazę dydaktyczną umożliwiającą osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia oraz prowadzenie zajęć na dobrym poziomie. Notuje się pozytywne opinie studentów dotyczące warunków studiowania. Uczelnia zapewnia dostęp do sprawnie funkcjonującego systemu Biblioteki Politechniki Łódzkiej z wydzieloną Biblioteką Budownictwa i Architektury, zlokalizowaną w głównym budynku ocenianego kierunku. Biblioteka posiada bogaty księgozbiór oraz dostęp do baz elektronicznych. Warunki lokalowe BBiA oraz poziom ich wyposażenia technicznego ocenia się pozytywnie.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa jest dostosowana do zróżnicowanych potrzeb studentów. Jednostka zapewnia kompleksowy dostęp do zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych. Studenci uczestniczą w procesach związanych z monitorowaniem oraz doskonaleniem infrastruktury. Studenci mają dostęp do pełnego zakresu literatury wskazanej w sylabusach.

Dobre praktyki

Uzupełnienie infrastruktury wykorzystywanej przez studentów kierunku *architektura* o modelarnię, wyposażoną w nowoczesne narzędzia umożliwiające pracę nad projektami w trzech wymiarach przestrzeni.

Zalecenia

Korekta rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych w obrębie budynku B6 pod kątem zapewnienia dogodnych warunków dla osób niepełnosprawnych.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO Jednostka zapewnia im właściwą pomoc naukową, dydaktyczną i materialną. Studenci mają możliwość indywidualnych konsultacji z nauczycielami – zarówno osobiście podczas dyżurów, jak i za pośrednictwem poczty e-mail. Z relacji wynika, że dyżury odbywają się regularnie, a ich zakres odpowiada rzeczywistym potrzebom. Terminy konsultacji ogłaszane są podczas zajęć, a także publikowane za pośrednictwem tablic informacyjnych oraz stron internetowych. Informacje o odwołaniu lub zmianie terminów dyżurów są podawane z odpowiednim wyprzedzeniem. W razie potrzeby nauczyciele pozostają otwarci na opcję spotkania poza wyznaczonymi terminami dyżurów. Komunikacja drogą elektroniczną przebiega bez zastrzeżeń. Nauczyciele wspierają studentów m. in. poprzez udostępnianie autorskich skryptów i opracowań, rzetelne informowanie o postępach w nauce oraz udzielanie porad i wskazówek dotyczących procesu uczenia się. Regulamin studiów gwarantuje prawo wglądu do ocenionych prac pisemnych wraz z możliwością uzyskiwania dodatkowych wyjaśnień. W opinii studentów sylabusy publikowane za pośrednictwem stron internetowych są wystarczającym, kompletnym i rzetelnym źródłem informacji o przedmiotach, dzięki czemu stanowią one istotny czynnik kształtowania opinii i podejmowania decyzji związanych z procesem kształcenia. Na uwagę

zasługuje wysoka przydatność pomocy dydaktycznych, w tym trafność doboru literatury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach. Wśród mocnych stron wizytowanego kierunku wyróżniono kadre naukowo-dydaktyczną, która – zdaniem studentów – cechuje się wysokimi kwalifikacjami merytorycznymi i interpersonalnymi. Studenci doceniają fakt, że zajęcia prowadzone są przez nauczycieli, którzy nie tylko specjalizują się w określonych dziedzinach wiedzy, ale także posiadają bogate doświadczenie w pracy zawodowej. Czynnikiem motywującym studentów do osiągania jak najlepszych wyników w nauce jest stypendium rektora dla najlepszych studentów. Dużą popularnością cieszą się również konkursy projektowe organizowane przez ośrodki akademickie oraz instytucje otoczenia społeczno-gospodarczego.

W ramach systemu wsparcia materialnego studenci mają zapewniony dostęp do wszystkich form pomocy przewidzianych w art. 173 ust. 1 *ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym*. W opinii studentów zasady przyznawania świadczeń są sprawiedliwe i przejrzyste. Decyzje wydawane i doręczane są z zachowaniem obowiązujących terminów i procedur. Zawierają również pouczenie o dopuszczalnych środkach odwoławczych. Przyznane środki wypłacane są terminowo. Stosownie do art. 175 ust. 4 oraz art. 177 *ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym* uprawnienia w zakresie przyznawania świadczeń pomocy materialnej przekazywane są Wydziałowej Komisji Stypendialnej oraz Odwoławczej Komisji Stypendialnej, w których większość składu stanowią studenci delegowani przez właściwe organy samorządu. Organy te uczestniczą w uzgadnianiu treści regulaminu pomocy materialnej. Studenci mają ponadto możliwość zakwaterowania w położonych na terenie kampusu akademikach.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO wyrazili pozytywną opinię na temat jakości obsługi administracyjnej. Ogółem spraw studenckich zajmuje się sekretariat Wydziału oraz dziekanat. Ich praca wspomagana jest przez jednostki administracji ogólnouczelnianej. Godziny pracy są adekwatne do potrzeb studentów, w tym studentów niestacjonarnych. Studenci na ogół nie doświadczają negatywnego zjawiska polegającego na wydłużonym czasie oczekiwania (kolejki). Bezpośrednią pomoc zapewniają również władze Wydziału oraz powoływani spośród nauczycieli opiekunowie. Zdaniem studentów pracownicy są kompetentni, życzliwi, pomocni. Rolę pośrednika w kontaktach z administracją pełnią organy samorządu studenckiego, w tym wybierani w zwyczajowo przyjęty sposób starostowie. Studenci stwierdzili, że obowiązujące ich regulaminy i procedury są na ogół czytelne i zrozumiałe. Uczelnia korzysta z systemu virTUL, zapewniającego częściową informatyzację procesów związanych z obsługą toku studiów. Poszczególne moduły umożliwiają studentom m.in. planowanie zajęć, wyświetlanie sylabusów, zapoznawanie się z wynikami egzaminów i zaliczeń. Organizacja procedur związanych z przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej, w tym przyjmowaniem wniosków, wydawaniem decyzji i dokonywaniem wypłat, nie budzi zastrzeżeń.

W Jednostce funkcjonuje sprawny i przejrzysty system rozpatrywania skarg i wniosków. Ewentualne problemy, uwagi bądź sugestie mogą być zgłaszane starostom, opiekunom, organom samorządu studenckiego lub bezpośrednio władzom Jednostki. Skuteczność tego typu działań studenci oceniają pozytywnie. Władze pozostają otwarte na zgłaszane im postulaty. W tym kontekście szczególnym uznaniem cieszy się praca organów samorządu studenckiego.

Proces kształcenia na wizytowanym kierunku jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Za koordynację działań w tym zakresie odpowiada powołana w 2008 r. jednostka administracji ogólnouczelnianej – Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. Do zadań Biura należy identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb studentów objętych opieką, reprezentowanie ich interesów, usuwanie barier w dostępie do zasobów informacyjnych i edukacyjnych, prowadzenie polityki informacyjnej, kształtowanie postaw społecznych, wspieranie jednostek administracji, prowadzenie współpracy z organizacjami. Celem wsparcia jest wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez zapewnienie jak najlepszych warunków do udziału w procesie kształcenia. Dostępność kształcenia zwiększana jest nie poprzez obniżanie wymagań, lecz poprzez znoszenie istniejących ograniczeń. Oznacza to, że osoby

niepełnosprawne podlegają, takim samym zasadom jak osoby w pełni zdrowe – z pewnymi koniecznymi modyfikacjami. Dobór form i metod adaptacji uzależniony jest od rodzaju i stopnia niepełnosprawności. Biuro oferuje studentom bieżące informacje, porady i wskazówki, a także kompleksową pomoc prawną, psychologiczną i specjalistyczną. W razie potrzeby istnieje możliwość wypożyczenia urządzeń edukacyjno-rehabilitacyjnych. Studenci mają możliwość korzystania z bogatej oferty zajęć korekcyjno-kompensacyjnych i rehabilitacyjno-rekreacyjnych. W Uczelni opracowano zasady adaptacji materiałów dydaktycznych. Budynki zostały wyposażone w windy, podjazdy, schodolazy, pokoje i toalety dla osób z niepełnosprawnościami. *Regulamin studiów* przewiduje możliwość kształcenia według indywidualnej organizacji studiów. Indywidualizacja może dotyczyć metod i form kształcenia, form zaliczeń i egzaminów, procedur i terminów związanych z tokiem studiów. Dostosowaniu podlegać mogą również zajęcia wychowania fizycznego, lektoraty i praktyki zawodowe. Biuro prowadzi różnorodne programy prozawodowe i proświadczeniowe, w tym szkolenia, warsztaty i kampanie informacyjne. Pracownicy przechodzą szkolenia z zakresu tzw. pierwszego kontaktu. Osoby niepełnosprawne mogą pobierać stypendium specjalne, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 2 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Wysokość świadczenia uzależniona jest od stopnia niepełnosprawności potwierdzonego stosownym orzeczeniem. Na Uczelni działa Rada Studentów z Niepełnosprawnością, której działalność koncentruje się na integracji środowiska (np. poprzez organizację wyjazdów i spotkań świątecznych) oraz współpracy z Biurem. W 2013 r. Uczelnia zajęła 1. miejsce w ogólnopolskim konkursie „Lodołamacze”, organizowanym przez Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych. Z informacji uzyskanych od Biura wynika, że na wizytowanym kierunku studiuje 16 osób z ujawnionymi niepełnosprawnościami, w tym 8 osób z niepełnosprawnością lekką i 8 osób z niepełnosprawnością umiarkowaną. W większości są to przypadki związane z dysfunkcją ruchu, dysfunkcją słuchu oraz tzw. innymi dysfunkcjami. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO oferowane środki wsparcia umożliwiają osobom z niepełnosprawnościami pełny udział w procesie kształcenia, w tym w prowadzonych badaniach naukowych.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO stwierdzili, że Jednostka wspiera ich w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Jednostka aktywnie współpracuje z przedsiębiorcami, inwestorami, pracownikami projektowymi, samorządami zawodowymi, organami administracji publicznej. Szczególnie bliskie stosunki łączą ją z samorządem terytorialnym – przykładem może być współpraca w zakresie programu rewitalizacji miasta Łodzi. Przedstawiciele wymienionych instytucji zasiadają w działającej przy Wydziale Radzie Naukowo-Gospodarczej. Zadaniem Rady jest podejmowanie działań zmierzających do dostosowania programu kształcenia do potrzeb rynku pracy, rozszerzanie płaszczyzn współpracy oraz ułatwianie swobodnego przepływu idei pomiędzy światem nauki, biznesu i administracji publicznej. Dzięki temu studenci mogą realizować we współdziałających instytucjach praktyki, staże, wizyty studyjne, projekty badawcze i kulturalne. Kontakty te są, w opinii studentów, istotnym czynnikiem zwiększającym szanse na znalezienie zatrudnienia po studiach. Pomoc w zakresie poszukiwania ofert pracy, praktyk i staży zapewnia Akademickie Biuro Karier, będące jednostką administracji ogólnouczelnianej. Biuro zajmuje się m.in. wyszukiwaniem i gromadzeniem ofert, zbieraniem CV, organizacją szkoleń i warsztatów, coachingiem, doradztwem zawodowym i gospodarczym, wspieraniem przedsiębiorczości oraz monitorowaniem losów zawodowych absolwentów. Aktualne ogłoszenia publikowane są za pośrednictwem strony internetowej, która umożliwia m. in. precyzyjne wyszukiwanie i filtrowanie ofert. Każdego roku na Uczelni organizowane są Akademickie Targi Pracy, będące jednym z największych tego typu wydarzeń w Polsce. Targi stwarzają studentom możliwość zapoznania się z ofertą potencjalnych pracodawców, a także udziału w atrakcyjnych szkoleniach. Jak podkreślono, studenci wizytowanego kierunku

wykazują duże zainteresowanie wsparciem w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Ciekawym projektem jest Interdyscyplinarna Szkoła Innowacji – trzyetapowy program wzorowany na rozwiązaniach amerykańskich, którego celem jest poszukiwanie, wdrażanie i komercjalizowanie innowacyjnych technologii przy wiodącym udziale studenckich zespołów projektowych. W planach Uczelni jest również utworzenie rozwiązania systemowego na kształt Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości. Podczas spotkania z ZO studenci wykazali się niewielką wiedzą na temat działalności Biura. Z przeprowadzonego wywiadu wynika, że spośród wszystkich jego inicjatyw relatywnie wysoką rozpoznawalnością cieszą się Akademickie Targi Pracy.

Na Wydziale działa kilkanaście studenckich kół naukowych, w tym 2 koła powiązane z wizytowanym kierunkiem: Koło Naukowe Studentów Architektury i Urbanistyki „Kąt” oraz Koło Naukowe Studentów Architektury „IX Piętro”. W opinii studentów Jednostka zapewnia kołom odpowiednie wsparcie merytoryczne i materialne, w tym adekwatne finansowanie, swobodny dostęp do infrastruktury oraz profesjonalną opiekę nauczycieli akademickich. Dzięki temu studenci mogą aktywnie realizować projekty badawcze, organizować sympozja, uczestniczyć w konferencjach i wizytach studyjnych, współtworzyć publikacje naukowe. Pod patronatem Dziekana i we współpracy z Wydziałową Radą Samorządu organizowane są coroczne sympozja wyjazdowe, podczas których koła prezentują wyniki swoich prac. Wygłoszone referaty są następnie włączane do publikacji pokonferencyjnych. Wiele spośród podejmowanych przez koła inicjatyw wykracza swym zakresem poza ramy Jednostki. Przykładowe działania to: organizacja corocznych konferencji „Łódź U Like”, organizacja corocznych warsztatów dla młodzieży szkolnej „ABC Architektury”, współpraca z łódzkim oddziałem Stowarzyszenia Architektów RP przy organizacji Tygodnia Architektury, czynny udział w Łódź Design Festival, czynny udział w Kongresie Miast Ogrodów. Poszczególne projekty mogą być finansowane ze środków Jednostki lub Rady Kół Naukowych. Od 2016 r. w Jednostce funkcjonuje Komisja Budżetowa ds. Finansowania Działalności Studenckiej, której zadaniem jest dokonywanie bieżącego podziału środków pomiędzy koła naukowe, Wydziałową Radę Samorządu oraz indywidualnych studentów. Komisja dysponuje budżetem rocznym w wysokości ok. 70 tys. zł, z czego znaczną część przeznacza się na wsparcie projektów naukowych. W skład Komisji wchodzi 2 prodziekanów oraz 4 przedstawicieli studenckich. Wnioski rozpatrywane są metodą konkursową. Dodatkowym źródłem finansowania może być Rada Kół Naukowych, będąca organem Komisji ds. Kół Naukowych – organizacji zrzeszającej wszystkie koła zarejestrowane na Uczelni. Rada dysponuje budżetem rocznym w wysokości ok. 150 tys. zł, który rozdysponowywany jest w ramach organizowanych 2 razy do roku konkursów. Podczas poprzedniej wizytacji wyrażano niezadowolony sposób finansowania kół naukowych. W świetle podjętych ustaleń należy uznać, że problem został rozwiązany.

Działalność w kołach umożliwia studentom nie tylko rozwijanie wiedzy i umiejętności z obszarów ich zainteresowań, ale także podnoszenie kompetencji społecznych i organizacyjnych. Dla wielu spośród nich jest to również narzędzie służące zwiększeniu szans na uzyskanie stypendium rektora dla najlepszych studentów, zaś w dalszej perspektywie – źródło doświadczeń i osiągnięć niezbędnych do podjęcia studiów doktoranckich.

Jednostka zapewnia samorządowi studenckiemu wsparcie organizacyjne i materialne. Poza działalnością regulaminową samorząd realizuje projekty społeczne, kulturalne i edukacyjne (np. dni otwarte, imprezy integracyjne, programy adaptacyjne, wystawy, warsztaty). Działalność Wydziałowej Rady Samorządu finansowana jest z puli środków pozostających w dyspozycji Komisji Budżetowej ds. Finansowania Działalności Studenckiej – na cel ten przeznacza się ok. 18 tys. zł w skali roku. Rada posiada własną siedzibę w postaci niewielkiego pokoju, w którym zapewniono dostęp do urządzeń multimedialnych i materiałów biurowych. Z tytułu wykonywanych obowiązków członkowie Rady mogą być zwalniani z udziału w

zajęciach dydaktycznych. Podczas spotkania z ZO PKA przedstawiciele samorządu uznali, że zakres i jakość otrzymywanego wsparcia są dla nich w pełni satysfakcjonujące. Z perspektywy studentów organy samorządu funkcjonują sprawnie.

8.2

Jednostka wdrożyła procedury uwzględniające monitorowanie i doskonalenie systemu wspierania i motywowania studentów. Studenci mogą wyrażać swoją opinię m. in. za pośrednictwem elektronicznych ankiet. W każdym semestrze ankietyzacją w zakresie oceny przedmiotu i oceny prowadzenia zajęć objętych jest nie mniej 20% wszystkich przedmiotów realizowanych w poprzednim semestrze, przy czym każdy nauczyciel podlega ocenie nie rzadziej niż raz na 3 lata. Badania przeprowadzane są z poszanowaniem zasad etyki i metodologii badań społecznych, a w szczególności: dobrowolności udziału, anonimowości respondentów, poufności badań. Za organizację i przeprowadzenie ankietyzacji odpowiada Dziekan. Wzory kwestionariuszy określone są na poziomie uczelnianym i zawierają, co do zasady, treści wspólne dla wszystkich jednostek organizacyjnych. Zdaniem studentów kwestionariusze tworzą spójną i logiczną całość, zaś poszczególne pytania i warianty odpowiedzi formułowane są w czytelny i zrozumiały sposób. Pełne wyniki są opracowywane w formie elektronicznych raportów, a następnie przekazywane władzom Wydziału. Analiza i ocena wyników prowadzona jest przez Wydziałową Komisję Oceny Jakości Kształcenia. Z zastrzeżeniem przepisów o ochronie danych osobowych wyniki są udostępniane do wglądu Wydziałowej Radzie Samorządu. Zsyntetyzowane wskaźniki są również widoczne dla respondentów za pośrednictwem portalu WebDziekanat. Wśród studentów obecnych na spotkaniu z ZO panowało przekonanie, że badania są całkowicie anonimowe, a ich wyniki mają rzeczywisty wpływ na decyzje związane z procesem kształcenia. Wskazano przykłady konkretnych sytuacji, w których praca nauczycieli uległa korzystnej zmianie na skutek działań naprawczych podjętych w związku z informacjami przekazanymi za pośrednictwem ankiet. Przedstawiciele studentów uczestniczą w procesach związanych z projektowaniem wzorów kwestionariuszy, typowaniem przedmiotów i nauczycieli poddawanych ocenie oraz ewaluacją wyników badań. Pełnią oni również kluczową rolę w organizacji kampanii informacyjnych, których celem jest systematyczne podnoszenie wskaźnika zwrotności ankiet (obecnie nie przekracza on 30%). Ocena jakości poszczególnych form wsparcia jest przedmiotem cyklicznych spotkań pomiędzy członkami Wydziałowej Rady Samorządu a władzami Jednostki. Skuteczność dostępnych narzędzi oceniana jest wysoko.

Informacje o formach opieki i wsparcia dla studentów podawane są na stronach internetowych oraz w materiałach drukowanych, a także rozpowszechniane za pośrednictwem sekretariatów, opiekunów, organów samorządu studenckiego. Studenci pozytywnie oceniają kompleksowość, dostępność i aktualność otrzymywanych informacji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System opieki i wsparcia można scharakteryzować jako kompleksowy, dostępny i skuteczny. Przyjęte rozwiązania uwzględniają zróżnicowane potrzeby studentów. Jednostka motywuje studentów do wszechstronnego rozwoju, zapewniając im odpowiednią pomoc naukową, dydaktyczną i materialną. Na pozytywną ocenę zasługuje jakość obsługi administracyjnej. System skarg i wniosków funkcjonuje prawidłowo. Jednostka zapewnia wsparcie w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Szczególnymi formami wsparcia objęta jest działalność samorządu studenckiego oraz studenckich kół naukowych. System został oparty na zasadzie partnerstwa i wzajemnego zaufania, co stanowi – zdaniem studentów – istotny atut wizytowanego kierunku. Studenci wyrażają pełne zadowolenie z wyboru kierunku studiów.

Dobre praktyki

1. Powołanie Rady Studentów z Niepełnosprawności.
2. Organizacja corocznych Akademickich Targów Pracy.
3. Wdrożenie programu Interdyscyplinarnej Szkoły Innowacji.
4. Powołanie Komisji Budżetowej ds. Finansowania Działalności Studenckiej.

Zalecenia

Popularyzacja działalności Biura Karier.

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Lp.	Uwagi Komisji PKA zawarte w raporcie dotyczącym wizytacji (obszary wymagające działań naprawczych)	Opis działań doskonalących (zakres działań naprawczych)	Skutki działań
1	<i>(str. 24-25) „uwagę zespołu oceniającego zwrócił fakt ograniczenia się, przy zaliczaniu praktyk, jedynie zaświadczenia”; „ZO uważa, iż należy wprowadzić, jako obowiązującą, zasadę egzekwowania sprawozdań zawierających informację przebiegu praktyk”</i>	Powstał regulamin odbywania praktyk zawodowych przez studentów WBAIS. Powstały ramowe programy praktyk.	Rozliczenie praktyk odbywa się według zasad określonych w powyższym regulaminie, który przewiduje m.in. sprawozdanie z praktyk, dziennik praktyk.
2	<i>(str. 30) „w dokumentacji dyplomanta brak jest recenzji pracy dyplomowej przygotowanej przez promotora, na podstawie której wystawia on ocenę za pracę dyplomową”</i>	Od 2009/2010 WBAIS wprowadził opinię kierującego pracą jako element obowiązujący w procedurze dyplomowania.	Obecnie obowiązuje załączony formularz sporządzania opinii kierującego pracą.
3	<i>(str. 33) „należy także jednoznacznie określić zakres pytań na egzaminie ze studiów, tak, aby nie ograniczały się one do zagadnień związanych bezpośrednio z projektem dyplomowym”</i>	Zostały opracowane zestawy pytań egzaminacyjnych obowiązujących na egzaminie dyplomowym na obu poziomach studiów (dostępne dla studentów za pomocą strony internetowej).	Wszystkie egzaminy dyplomowe odbywają się wg nowych zasad.
4	<i>„budynki wydziału nie są w pełni dostosowane do studiowania dla osób niepełnosprawnych”</i>	Zakup nowej windy w budynku B7; platforma schodowa; pokój dla osób niepełnosprawnych; częściowe oznaczenia ciągów komunikacyjnych dla osób niewidomych i słabowidzących; pętle indukcyjne w audytoriach B dla osób niedosłyszących i	Budynki zostały dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

		niesłyszanych.	
5	<i>(str. 85) „decyzja o przyjęciu na studia w trybie określonym w art. 171 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym nie spełnia warunków określonych w wyżej wymienionych przepisach prawa”</i>	Wprowadzono odpowiednie zmiany w systemie.	Decyzje wydawane zgodnie z wymogami.

Wnioski: Władze Uczelni podjęły działania doskonalące w obszarach objętych zaleceniami z poprzedniej oceny PKA, przede wszystkim wprowadziły zmiany w zasadach odbywania praktyk i w procesie dyplomowania.